



**AAGE V.  
JENSEN**   
**NATURFOND**

# ÅRSRAPPORT 2022

Årsrapporten er fremlagt og godkendt  
på fondens årsmøde 9. juni 2023



Mette Fabricius Skov

CVR 30 20 55 96  
Kampmannsgade 1, 6. sal  
1604 København V



# INDHOLD

## FORORD

v. direktør Hanne Haack Larsen . . . . .	4
--	---

## PÅTEGNINGER

Ledelsespåtegning . . . . .	6
Den uafhængige revisors revisionspåtegning . . . . .	7

## LEDELSESBERETNING 2022

Fondsoplysninger . . . . .	9
Naturfondens hovedaktivitet og formål . . . . .	11
Fondens forskningsaktiviteter . . . . .	12
Redegørelse for uddelingspolitik . . . . .	14
Fondens vidensressourcer . . . . .	15
Diversitet . . . . .	15
Fondens påvirkning af det eksterne miljø . . . . .	16
Bestyrelsen . . . . .	18
Anbefalinger til god fondsledelse . . . . .	23

## ÅRETS AKTIVITETER

Eksterne uddelinger . . . . .	28
Projekter på fondens naturejendomme . . . . .	32

## ØKONOMISKE FORHOLD

Hoved- og nøgletalsoversigt . . . . .	38
Udvikling i aktiviteter og økonomiske forhold . . . . .	39
Eventuel usikkerhed ved indregning og måling . . . . .	39
Den forventede udvikling . . . . .	40
Særlige risici . . . . .	40
Begivenheder efter regnskabsårets udløb . . . . .	40
Skatteforhold . . . . .	40

## ÅRSREGNSKAB 1. JANUAR – 31. DECEMBER 2022

Resultatopgørelse . . . . .	43
Balance aktiver . . . . .	44
Balance pasiver . . . . .	45
Egenkapitalopgørelse . . . . .	46
Pengestrømsopgørelse . . . . .	47
Noter . . . . .	49
Anvendt regnskabspraksis . . . . .	56

[FORSIDEN] Gulspruv - fotograferet ved Filsø. Foto: Karin Gustausen

Tidligt forår i Engskoven, Lille Vildmose. Foto: Jan Skriver



# FORORD



Verden står i en global biodiversitetskrise og ifølge Biodiversitetsrådets første rapport fra 2022 er det blevet klarlagt, at det ikke er lykkedes at stoppe tabet af biodiversitet, og at der kun er en lille procentdel beskyttet natur tilbage i Danmark.

Der er brug for at få vendt denne krise og tiltag fra både FN, EU og den danske regering vil forhåbentlig skubbe i den rigtige retning. Der er desuden brug for et bredt engagement fra mange aktører på tværs af brancher. Naturfondens formål er 'naturens bevarelse og udvikling samt de vilde dyrs beskyttelse, i Danmark' og vi bidrager bl.a. ved at gennemføre naturprojekter på egne arealer og ved at donere midler til en lang række projekter.

Udviklingen i 2022 var uforudseelig og udfordrende – både geopolitisk og økonomisk. Det har haft en negativ indvirkning på Naturfondens finansielle resultat. Dog er Naturfonden velfunderet og velkonsolideret og derfor har det været muligt at opretholde kontinuitet i vores formålsbestemte indsatser i 2022 og aktiviteterne blev gennemført som planlagt.

Naturfonden udfører tiltag på vores egne naturområder i hele landet; for eksempel i form af afbrænding, græsning, slåning, skovning, tynding, veteranisering og ikke mindst blot ved at give naturen plads. Her kan for eksempel nævnes, at visentflokket i regi af LIFE Open Woods-projektet er blevet udvidet med fem dyr; flokken trives og der er kommet flere nye kalve til hen over sommeren. I Store Vildmose er det blevet undersøgt om paludi-kulturer kan være en buffer mellem landbrugsarealer og følsomme naturområder og samtidig hindre et stort CO<sub>2</sub>-udslip fra arealerne og bidrage med biomasse (Interreg CANAPÉ). I Kystlagunen på Gyldensteen Strand er der blevet etableret et demonstrationsprojekt, som bliver fulgt tæt af forskere. Der er udlagt sand og sten på et større område og hvor der i 2023 skal udplantes ålegræs.

Naturfonden yder støtte til en lang række projekter og det er muligt at læse projektrapporter på vores hjemmeside. I december lancerede Naturfonden et nyt forskningskald med titlen: Et mere rigt hav, som har fokus på hvordan havet kan genoprettes mhp. øget biodiversitet, reduktion af fragmentering af økosystemer og genopretning af fødekæder samt benyttelse og beskyttelse. Der er et særligt fokus på, at ansøgningerne baserer sig på et internationalt udsyn og nye partnerskaber.

Naturfonden laver løbende nye tiltag på egne naturområder for at understøtte formidling om naturen og skabe nye oplevelser. I 2022 er der blevet etableret en sti ved Aaby Mose, der er reetableret stiforhold ved Kongslund Sø i Gudenåengene og Skelsnæspavillon i Søholt Storskov er blevet renoveret. Der har desuden været afholdt en række aktiviteter på naturområderne. Der er blevet holdt Vejlnes Dag i juni for 1.000 besøgende og der har været afholdt et par foredragsaftener i Skolestuen i Filsø med fokus på de gennemførte projekter og ikke mindst søens udvikling i de seneste 10 år. I Høstemark blev der afviklet en Bioblitz, hvor 44 fagfolk indenfor forskellige felter brugte ét døgn på at finde flest mulige arter. De fandt ikke mindre end 1.239 arter.

Vi arbejder for at fremme den overordnede naturdagsorden og dermed styrke indsatsen for naturen. Naturfonden arbejder sammen med eksterne rådgivere, samarbejdspartnere, de lokale naturråd og mange frivillige, der alle med stor erfaring, faglighed og begejstring hver dag arbejder for at bevare, monitorere, forvalte, formidle og udvikle og beskytte naturen. Jeg vil gerne takke alle for samarbejdet i 2022.

Jeg glæder mig til et spændende 2023, hvor vi sammen udvikler en rigere natur. Fortsat god læselyst med årsrapporten.

Hanne Haack Larsen  
Direktør, Aage V. Jensen Naturfond

# LEDELSESPÅTEGNING

Bestyrelsen og direktionen har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2022 for AAGE V. JENSEN NATURFOND.

Årsrapporten aflægges i overensstemmelse med årsregnskabsloven. Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af fondens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2022 samt af resultatet af fondens aktiviteter og pengestrømme for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2022.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for de forhold, beretningen omhandler.

Årsrapporten indstilles til bestyrelsens godkendelse.

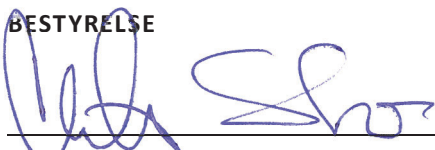
København, den 9. juni 2023

## DIREKTØR



Hanne Haack Larsen

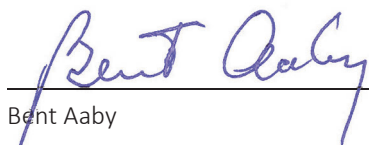
## BESTYRELSE



Mette Fabricius Skov  
Formand



Pernille Blach Hansen  
Næstformand



Bent Aaby



Bertil From



Marianne Holmer

# DEN UAFHÆNGIGE REVISORS REVISIONSPÅTEGNING

TIL BESTYRELSEN I AAGE V. JENSEN NATURFOND

## KONKLUSION

Vi har revideret årsregnskabet for AAGE V. JENSEN NATURFOND for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2022, der omfatter resultatopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse, pengestrømsopgørelse, noter og anvendt regnskabspraksis. Årsregnskabet udarbejdes efter årsregnskabsloven.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af fondens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2022 samt af resultatet af fondens aktiviteter og pengestrømme for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2022 i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

## GRUNDLAG FOR KONKLUSION

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet". Vi er uafhængige af fonden i overensstemmelse med International Ethics Standards Board for Accountants' internationale retningslinjer for revisorers etiske adfærd (IESBA Code) og de yderligere etiske krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse krav og IESBA Code.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

## LEDELSENS ANSVAR FOR ÅRSREGNSKABET

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med årsregnskabsloven. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol,

som ledelsen anser nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere fondens evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere fonden, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

## REVISORS ANSVAR FOR REVISIONEN AF ÅRSREGNSKABET

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes.

Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugerne træffer på grundlag af årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen.

Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af fondens interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om fondens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at fonden ikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af årsregnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om årsregnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.

Vi kommunikerer med ledelsen om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

#### UDTALELSE OM LEDELSESBERETNINGEN

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen. Vores konklusion om årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med årsregnskabet, eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

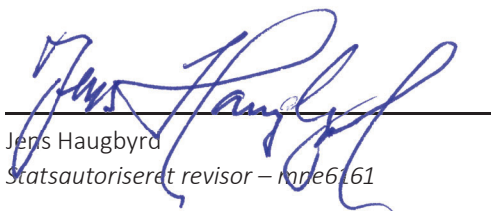
Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til årsregnskabsloven.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabslovens krav. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

København, den 9. juni 2023

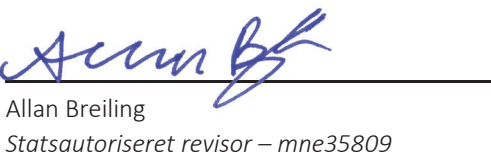
#### GRANT THORNTON

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab  
CVR-nr. 34 20 99 36



---

Jens Haugbyrd  
Statsautoriseret revisor – mne6161



---

Allan Breiling  
Statsautoriseret revisor – mne35809





Tinksmed

Foto: Viggo Lind

# FONDSOPLYSNINGER

**FONDEN** AAGE V. JENSEN NATURFOND  
Kampmannsgade 1, 6.  
1604 København V

Telefon: 33 13 21 45  
E-mail: natur@avjf.dk  
CVR-nr.: 30 20 55 96  
Stiftet: 29. december 2006  
Hjemsted: København  
Regnskabsår: 1. januar - 31. december

**DIREKTION** Direktør Hanne Haack Larsen

**BESTYRELSE** Advokat Mette Fabricius Skov, formand  
Regionsdirektør Pernille Blach Hansen, næstformand  
Professor Bent Aaby  
Økonomidirektør Bertil From  
Professor Marianne Holmer

**REVISION** Statsautoriseret revisor Jens Haugbyrd  
Grant Thornton Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

**PENGEINSTITUT** Danske Bank

**HJEMMESIDE** [www.avjf.dk](http://www.avjf.dk)

# NY STRATEGI

## MED FOKUS PÅ INNOVATION, PARTNER- SKABER OG NATURDANNELSE



### FONDENS FORMÅL

Aage V. Jensen Naturfond's overordnede formål er naturens bevarelse og udvikling, samt de vilde dyrs beskyttelse i Danmark. Dette skal blandt andet søges opnået ved at erhverve, eje og drive naturarealer, at foretage og støtte genopretningsprojekter såvel i relation til de af Naturfonden ejede naturarealer som udenfor disse arealer, at yde støtte til forsknings- og formidlingsprojekter med tilknytning til bevarelsen og udviklingen af natur, samt de vilde dyrs beskyttelse, i Danmark.

I 2022 har Naturfonden færdiggjort en ny langsigtet strategiplan og visionen for de næste 10 år er:



### FONDENS VISION

Sammen udvikler vi en rigere natur  
- større, mere, bedre.



### MÅLSÆTNINGER

Det vil vi opnå ved at arbejde med tre målsætninger om innovation, partnerskaber og styrkelse af danskernes relation til naturen.

#### INNOVATION OG VIDEN DRIVER NATURUDVIKLING

Vi vil være innovative og udfordre den eksisterende tilgang samt vi vil udvikle og nytænke værktøjer og metoder for herigennem at udvikle praksis.

#### PARTNERSKABER SKABER STØRRE EFFEKT

Vi vil danne mere forpligtende partnerskaber med nuværende og nye samarbejdspartnere; herunder også aktører der i dag ikke arbejder med natur.

#### VIDEN OG OPLEVELSER STYRKER DANSKERNES RELATION TIL NATUREN

Vi vil formidle og skabe oplevelser på vores naturarealer, ligesom vi sammen med andre aktører vil være med til at øge kendskabet til naturen og skabe oplevelser, der styrker forståelsen af naturen.



Rå på vagt. Foto: Jan Skriver



### STRATEGI

Vores nye strategi bygger på et solidt fundament af mangeårig erfaring med aktivt naturejerskab, forvaltning, naturudvikling, formidling, monitorering og donationer - og det er på det fundament Naturfonden vil bygge videre.

Vi vil styrke vores forvaltning og donationer ved at indgå i tættere partnerskaber med nuværende samarbejdspartnere og vi ønsker også at indgå partnerskaber med nye aktører, vi ikke tidligere har samarbejdet med for at udvide med ny viden og kompetencer, men også for at aktivere flere aktører i udviklingen og bevarelse af naturen. Vi ønsker at skabe nye løsninger og nye tilgange.



### VORES VÆRDIER

#### NYSKABENDE

Vi er nysgerrige og vi giver plads til eksperimenter, der udvikler praksis og rykker grænser. Vi er risikovillige og lærer også af projekter, der ikke går som forventet. Vi skaber vide rammer, der understøtter alle ansatte i at tænke nyt.

#### IMØDEKOMMENDE

Vi samarbejder med et bredt felt af aktører, der kan bidrage med forskellige kompetencer. Vi værdsætter forskellige synspunkter og samarbejder med alle parter indenfor naturbeskyttelse. Vi støtter hinanden og vi har en tillidsfuld tilgang og respekt for hvem vi er og det vi kan.

#### AMBITIØSE

Vi er ambitiøse på naturens vegne. Vi arbejder langsigtet og vi sætter barren højt i vores projekter. Vi udvikler os og vores individuelle kompetencer sættes i spil for at skabe en større helhed.

**VORES STRATEGISKE INDSATSER**

Vi har i en lang årrække været en aktiv naturforvalter for at sikre en bedre tilstand i naturen. Naturfonden er Danmarks største private lodsejer med naturområder på i alt 19.300 ha fordelt på 23 lokaliteter i hele landet. Vi har en driftsorganisation, som er lokalt repræsenteret med kontorer i Vejlerne, Lille Vildmose og Gyldensteen Strand. Den daglige forvaltning og drift af områderne foretages i tæt samarbejde med forskere, specialister og lokale naturråd. Sidstnævnte er råd bestående af repræsentanter fra en række grønne organisationer og specialister med særlig viden om det enkelte naturområde. Vi vil udvide vores nationale og lokale forankring til også at omfatte grupper af unge, som vi kan rådføre os med. Denne indsats vil vi opbygge i løbet af det kommende år og vi ser med stor glæde frem til en større og tættere dialog med unge på tværs af Danmark.

Vi ønsker fortsat at udvide og udvikle vores ejendomme og vi har fokus på at skabe store sammenhængende naturområder, så naturen får mulighed for at udvikle sig i naturlige dynamikker. Vi arbejder med de enkelte naturområders naturpotentiale og vi har fokus på at udvikle en rigere natur på vores naturområder, hvilket vi gør ved at beskytte, genoprette og udvikle naturen med henblik på øget biodiversitet. Vi er klimabevidste ift. forvaltningsmæssige valg, herunder klimaets indvirkning på økosystemer, og har fokus på at reducere vores eget klimaaftryk. Vi ønsker at indgå i nyskabende partnerskaber for derved at udvikle nye typer modeller for køb og drift af naturejendomme.

Vi tror på, at viden om og oplevelser af naturen er med til at styrke danskernes forhold til naturen – deres interesse i naturen, færdigheder i forhold til at opholde sig i naturen og deres ønske om at beskytte den. Vi ønsker at give danskerne mulighed for at få viden om naturen og oplevelser i den. Det gør vi blandt andet ved at tilbyde naturnære oplevelser på vores naturområder og vi har en lang række faciliteter på områderne. Det er muligt at komme helt tæt på naturen i vores tårne og skjul samt ved at gå på en af de mange board walks. De giver for eksempel mulighed for at gå hen over en højmose, som ellers ikke er tilgængelig. På flere af vores områder har vi udstillinger og skolestuer samt udstyr målrettet skoleklasser. Disse mange tilbud vil

i den nuværende strategiperiode blive udviklet med nyskabende tiltag og vi ønsker at engagere flere frivillige i arbejdet. Indsætterne vil primært rette sig mod børn herunder forældre og voksne, der formidler til børn.

Naturfonden uddeler hvert år midler til en lang række eksterne projekter og er en stor aktør inden for natur. Vi ønsker at have fingeren på pulsen og være en relevant donor indenfor dette område. Vi støtter projekter indenfor formidling, forvaltning og forskning og vi prioriterer innovative projekter af høj kvalitet, projekter, som udføres i partnerskaber mellem flere aktører og projekter, som har et internationalt udsyn. Vi stiller i vidt omfang vores naturarealer til rådighed for forskningsprojekter. Vi ønsker, at data og resultater formidles, så de bidrager til nutidige og fremtidige indsatser for naturen.

Vi er ved at implementere yderligere evaluering af projekterne i forhold til antal ansøgninger, ansøgerprofiler, tilfredshed hos ansøgerne og projekternes impact.

**FORSKNINGSAKTIVITETER**

Naturfonden understøtter forskningsaktiviteter på to primære måder. Vi stiller vores naturområder til rådighed for forskere, og på mange af vores naturejendomme har vi indrettet boliger, hvor forskerne kan bo og holde møder i forbindelse med feltarbejdet.

Derudover donerer vi betydelige beløb til forskning. I 2022 har vi fx støttet 27 forskellige forsknings- og studenterprojekter med 27 personer fordelt på: 7 BSc, 12 MSc, og 7 Ph.D. og 1 af anden kategori. Dette svarer til 28.704 timers forskning i år.

**NATURFONDEN EJER OG FORVALTER EN VÆSENTLIG ANDEL AF DANMARKS BESKYTTEDE NATUR**

Biodiversitetsrådet estimerer i sin første rapport fra 2022, "at højst 2,3 % af Danmarks landareal med sikkerhed kan siges at bidrage til de internationale arealmålsætninger for beskyttede områder". Gennem mere end 30 år har Naturfonden haft en målrettet strategi om at opkøbe arealer og udlægge dem til natur, og disse naturområder udgør cirka 25 % af det beskyttede landareal identificeret af Biodiversitetsrådet.



● >500 ha   
 ● <500 ha   
 ● Nærnaturområde   
    Område med flere adskilte ejendomme

- |  |                      |                       |               |                  |
|--|----------------------|-----------------------|---------------|------------------|
| 1. Filsø                               | 5. Vejlerne          | 10. Mågerodde         | 15. Æbelø     | 20. Kallø Grå    |
| 2. Gyldensteen Strand                  | 6. Vilsted Sø        | 11. Ovstrup Hede      | 16. Ølundgård | 21. Kåsegård     |
| 3. Hulsig & Råbjerg Hede, Råbjerg Mose | 7. Søholt Storskov   | 12. Rågø og Rågø Kalv | 17. Aaby Mose | 22. Sundbakkerne |
| 4. Lille Vildmose                      | 8. Gudenåengene      | 13. Snarup Mose       | 18. Bjerget   | 23. Vaserne      |
|  | 9. Bundsø & Mjels Sø | 14. Vitsø             | 19. Blegmosen |                  |

# UDDELINGSPOLITIK

- Lovpligtig redegørelse, jf. årsregnskabsloven §77b

## IFØLGE VEDTÆGTERNE ER FONDENS FORMÅL:

”Fonden er en almennyttig fond, hvis formål er naturens bevarelse og udvikling, samt de vilde dyrs beskyttelse, i Danmark. Dette skal blandt andet søges opnået ved:

- at erhverve, eje og drive naturarealer.
- at foretage og støtte genopretningsprojekter såvel i relation til de af Naturfonden ejede naturarealer som udenfor disse arealer.
- at yde støtte til forsknings- og formidlingsprojekter med tilknytning til bevarelsen og udviklingen af natur, samt de vilde dyrs beskyttelse, i Danmark.
- Støtte til de anførte formål kan ydes såvel i form af aktiviteter i Naturfondens eget regi som i form af kontante udlodninger, lån m.m. til modtagere udenfor Naturfonden.”

Naturfonden opfylder formålet ved:

- at yde støtte til eksterne projekter og de har i alt andraget 26,4 mio. kr.
- erhvervelse, etablering, genopretning, monitoring og drift af egne naturområder i Danmark. Aktiviteter i form af projekter, omkostninger, køb og forbedringer vedrørende egne naturejendomme har andraget 34,3 mio. kr.

DE SAMLEDE UDDELINGER  
I 2022 UDGØR  
**60,7 mio kr.**

Naturfondens samlede aktiviteter 2022 er udførligt beskrevet i Vores 2022, som kan læses på fondens hjemmeside.

## RAMME FOR EKSTERNE UDDELINGER

Størrelsen af de samlede eksterne uddelinger sker under hensyntagen til Naturfondens erhvervsmæssige virksomhed og økonomi ved fastlæggelse af en

årlig ramme, inden for hvilken uddelinger foretages. Fondsbestyrelsen har i 2022 foretaget uddelinger fire gange. Støtten kan ydes til såvel enkeltpersoner som organisationer og projekter, i form af såvel enkeltstående som længerevarende støtte.

På baggrund af Naturfondens nye strategi vil der fra 2023 kunne søges om projekter indenfor kategorierne formidling, forvaltning og forskning. Der vil kunne søges til disse kategorier tre gange om året. Desuden afholder Naturfonden et forskningskald med fokus på havet.



Blåhals

Foto: Dorthe & Fl. Sørensen

# VORES TILGANG

## FONDENS VIDENSRESSOURCER

Medarbejderne er en væsentlig ressource. Det er vigtigt at fastholde og tiltrække dygtige og engagerede medarbejdere. Vi har fokus på medarbejdernes forventninger til trivsel, medindflydelse og udvikling.

AAGE V JENSEN NATURFOND arbejder langsigtet og vi igangsætter en lang række tiltag, hvis fulde resultat ofte først vil kunne ses om mange år. Udvikling af naturen er kompleks, og der findes ikke

en standardmetode. Derfor har vi konstant fokus på at følge den kortsigtede udvikling i de tiltag, vi igangsætter, for at lære i forhold til de langsigtede effekter. Vi er innovative i vores forvaltning og arbejder evidensbaseret.

Vi samarbejder bredt med mange forskellige aktører. Det kræver særlige kompetencer hos den enkelte medarbejder i Naturfonden altid at være opdateret om den nyeste forskning og praksis samt at sikre inddragelse af kompetente samarbejdspartnere.

Naturfondens faste medarbejderstab har et højt fagligt niveau og stor erfaring indenfor deres respektive felter. Medarbejdernes faglige kompetencer udvikles løbende via samarbejde med eksterne specialister og fagfolk, via implementering af resultater fra forskningsprojekter i den daglige forvaltning samt via formelle kurser

## DIVERSITET

Naturfonden har fokus på diversitet, herunder i forhold til repræsentation af kvinder og mænd i fondens ledelse. Der er en ligelig fordeling af de to køn, idet der i bestyrelsen er tre kvinder og to mænd; bestyrelsesformanden er kvinde. I den daglige ledelse er der seks ledere fordelt med tre mænd og tre kvinder; direktøren er kvinde og vicedirektøren er mand.

Der er derfor en ligelig fordeling mellem de to køn i både bestyrelse og daglig ledelse af Naturfonden. Da der er en ligelig fordeling mellem de to køn i Naturfonden, vil det fremtidige måltal være at opretholde denne fordeling. Det betyder, at der ved nye rekrutteringer til både bestyrelse og daglig ledelse tages højde for at opretholde en ligelig fordeling.

## TRANSPARENS

Vi har fokus på transparens omkring Naturfonden og dets aktiviteter og derfor vil vi i det kommende år i endnu højere grad tydeliggøre flere oplysninger om fondens aktiviteter, ligesom vi vil have øget



fokus på vores bidrag til naturdebatten.

Naturfonden arbejder sammen med offentlige myndigheder, andre fonde, interesseorganisationer og forskningsinstitutioner. Det omfatter blandt andet Miljøstyrelsen, Naturstyrelsen, forvaltningerne i de kommuner, hvor Naturfonden besidder naturarealer, Dansk Ornitologisk Forening, Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet, Den Danske Naturfond, 15. Juni Fonden og universiteterne.

### **FONDENS PÅVIRKNING AF DET EKSTERNE MILJØ**

Naturfondens aktiviteter er målrettet langsigtet bevarelse og genopretning af naturen, hvilket er beskrevet andetsteds i denne rapport. Mange af vores naturprojekter har ligeledes en klimapositiv effekt fx. i form af lagring af drivhusgasser. Den største effekt er via Naturfondens ejerskab og genopretning af en række højmoser (Tofte Mose, Høstemark Mose, Portlandmosen, Aaby Mose). Højmoser indeholder meget store mængder CO<sub>2</sub> – og genopretningen af dem har en stor positiv klimaffekt.

Der findes i Danmark ca. 4.000 ha aktiv højmose. Naturfonden ejer og forvalter over halvdelen af dette areal. Naturfonden ejer og forvalter også en lang række VMP (Vandmiljøplan)-projekter, som sikrer tilbageholdelse af kvælstof. Dette sker bl.a. i Vilsted Sø, Bundsø, Mjels Sø, Vitsø og Filsø.

Naturfondens skove er FSC (Forest Stewardship Council) og PEFC (Program for the Endorsement of Forest)-certificerede. Med skovcertificeringerne dokumenterer vi, at forvaltningen og driften lever op til krav og retningslinjer for bæredygtig skovdrift som defineret i de såkaldte FSC og PEFC-Skovstandarder. Naturfonden har en indkøbspolitik, der sikrer, at der indkøbes certificerede træprodukter; konstruktionstræ, hegnspæle, papir, træpiller, mv. Naturfondens mange foldere og tryksager bliver trykt med det 100 procent biologisk nedbrydelige produkt PurePrint på et trykkeri, som er Cradle-to-Cradle certificeret.

### **HABILITET**

Bestyrelsen arbejder systematisk med at sikre overholdelse af regler og principper om habilitet og uafhængighed.







# BESTYRELSEN

BESTYRELSEN  
Mette Skov, Bent Aaby,  
Marianne Holmer, Bertil From  
og Pernille Blach Hansen

Bestyrelsen skal sammensættes således, at den på en effektiv og fremadrettet måde er i stand til at varetage sine ledelsesmæssige opgaver, herunder de strategiske opgaver. Bestyrelsen bør være i besiddelse af naturforvaltningsmæssige og økonomiske kompetencer, herunder regnskabs- og investeringsmæssig forståelse. Samtidig skal bestyrelsen være en konstruktiv og kvalificeret sparringspartner for den daglige ledelse. Hvert enkelt bestyrelsesmedlem bør være bredt funderet.

To medlemmer, hvoraf det ene skal besidde en naturfaglig universitær baggrund, udpeges af bestyrelsen efter indstilling fra et indstillingsudvalg. Et medlem, som skal nyde bred samfundsmæssig anerkendelse og have naturfaglig interesse, vælges af bestyrelsen ved almindeligt stemmeflertal.

Et medlem er udpeget af Aage V. Jensen Charity Foundation.

Et medlem er valgt af bestyrelsen for at sikre fuld kompetencedækning.

Bestyrelsen udfærdiger ved hvert nyvalg en oversigt over, hvilke kompetencer de nye bestyrelsesmedlemmer forudsættes at have.

Medlemmerne sidder for en periode på fire år med mulighed for genudpegning. Genudpegning kan maksimalt forekomme to gange. Genudpegning foretages af bestyrelsen ved simpelt flertal. Det medlem, der evt. skal genudpeges, deltager ikke i afstemningen.

Bestyrelsen, der består af fem medlemmer, hvoraf tre er kvinder, er sammensat som følger:

# METTE FABRICIUS SKOV

Advokat og civiløkonom (CBS) Selvstændig advokatvirksomhed

- Født 1. november 1962
- Formand for bestyrelsen
- Indtrådt i bestyrelsen 2020 (udløber 2024)
- Anses som ikke-uafhængig

## SÆRLIGE KOMPETENCER

Økonomi, jura, investering, strategi, ledelse, fondsret

## ØVRIGE LEDELSESHVERV:

- 2015 – Formand, Fondation Idella
- 2009 – Formand, Aage V. Jensen Charity Foundation
- 1998 – Formand, Fonden for Det Danske Studentarhus i Paris
- 1995 – Selvstændig advokatvirksomhed
- 1991 – 1994 Koch Nielsen & Grønborg (nu Plesner)

## ØVRIGE BESTYRELSESPOSTER:

Medlem af bestyrelsen i andre fonde og selskaber.

# PERNILLE BLACH HANSEN

Regionsdirektør, Region Midtjylland

- Født 23. marts 1974
- Næstformand for bestyrelsen
- Indtrådt i bestyrelsen 2017
- Genudpeget 2021 (udløber 2025)
- Anses som uafhængig

## SÆRLIGE KOMPETENCER

Strategi, ledelse, politik, kommunikation, bæredygtighed

## UDDANNELSE:

2000: Cand.scient.pol., Aarhus Universitet

## BESTYRELSESPOSTER OG ANDRE TILLIDSHVERV:

- 2022 – Medlem, Digitaliseringsråd
- 2020 – 2023 Formand, Forum for offentligt-privat samarbejde
- 2015 – 2017 Bestyrelsesformand MUDP (Miljøteknologisk Udviklings- og Demonstrationsprogram, Miljø- og Fødevarerministeriet)
- 2013 – 2016 Medlem af bestyrelsen, Bæredygtigt Erhverv
- 2013 – 2015 Bestyrelsesmedlem, Grundfos Pompe Italia
- 2008 – 2012 Medlem, Repræsentantskabet, Realdania
- 2000 – 2005 Medlem af bestyrelsen, Danmarks Nationalbank

## TIDLIGERE STILLINGER:

- 2016 – 2019 Senior Director, Environmental Product Innovation, LEGO Group
- 2013 – 2016 Group Vice President, Kvalitet og Bæredygtighed, Grundfos
- 2010 – 2013 Bæredygtighedsdirektør, Grundfos
- 2006 – 2010 Direktør for Miljø og Teknik, Randers Kommune
- 1998 – 2006 Medlem af Folketinget – bl.a. politisk ordfører, næstformand og miljøpolitisk ordfører for Socialdemokratiet

## BENT AABY

Professor. Biolog med særligt kendskab til botanik, danske vegetationstyper og kvartær vegetationshistorie (pollenanalyse)

- Født 26. februar 1945
- Indtrådt i bestyrelsen 2012
- Genudpeget i 2020 (udløber 2024)
- Anses som uafhængig

### SÆRLIGE KOMPETENCER

Naturfaglig universitær baggrund: Biologi & naturforvaltning.

### ØVRIGE LEDELSESHVERV:

1992 – 2008 Adj. professor ved Biologisk Institut, Københavns Universitet i vegetationshistorie og pollenanalyse  
1989 – 2001 Videnskabelig assistent ved Danmarks Geologiske Undersøgelse  
1972 – 1989 Overinspektør og leder af Nationalmuseets Naturvidenskabelige Undersøgelser

### ØVRIGE TILLIDSPOSTER:

- Tidl. medlem af Statens Naturfredningsråd
- Tidl. medlem af Statens Naturforvaltningsråd
- Tidl. vismand i Statens Naturråd
- Tidl. medlem af Wilhjelmudvalget
- Mangeårigt medlem af Danmarks Naturfredningsforenings videnskabelige udvalg

## BERTIL FROM

Direktør, From Capital Management ApS

- Født 30. december 1967
- Indtrådt i bestyrelsen 2020 (udløber 2024)
- Anses som uafhængig

### SÆRLIGE KOMPETENCER

Økonomi, investering, strategi, ledelse

### UDDANNELSE:

1994: Cand.polit., Københavns Universitet

### BESTYRELSESPOSTER OG ANDRE TILLIDSHVERV:

2013 – Medlem af bestyrelsen i Nordic Corporate Investments A/S  
2021 – 2022 Formand for Cresco Capital Services ApS  
2017 – 2022 Næstformand for LFI Silva Investments A/S (og Ltd.)  
2016 – 2022 Medlem af bestyrelsen i LFI Equity A/S  
2009 – 2022 Næstformand for Obel-LFI Ejendomme A/S  
2012 – 2014 Formand for CSIS Security Group A/S  
2007 – 2011 Formand for European Foundation Financial and Investment Officers Group

### TIDLIGERE STILLINGER:

2006 – 2022 CFO, Lundbeckfonden  
1997 – 2006 First Vice President, Danske Bank  
1995 – 1997 Økonom, Danmarks Nationalbank  
1991 – 1995 Økonom, Det Økonomiske Råds Sekretariat

# MARIANNE HOLMER

Professor og dekan, Det Naturvidenskabelige Fakultet, SDU

- Født 2. september 1964
- Indtrådt i bestyrelsen 2021 (udløber 2025)
- Anses som uafhængig

## SÆRLIGE KOMPETENCER

Marin biologi. Økologi i kystzonen.

## UDDANNELSE:

1994: Ph.D., Biologisk Institut, Odense Universitet

1990: Cand.Scient., Odense Universitet

## ØVRIGE LEDELSESHVERV:

- 2019 – Dekan, Det Naturvidenskabelige Fakultet, SDU
- 2019 – Direktør, Danish Institute for Advanced Study (DIAS)
- 2019 – Medlem af Komité for Nordisk Miljøpris

## BESTYRELSESPOSTER:

- 2022 – Bestyrelsesmedlem Dansk e-infrastruktur Center (DeiC)
- 2022 – Formand for bestyrelsen Naturama/Fjord & Bælt
- 2019 – Bestyrelsesformand Sct. Knuds Gymnasium
- 2017 – 2022 Medlem af bestyrelsen, Naturama/Fjord & Bælt
- 2015 – Medlem af bestyrelsen, Givskud Zoo



# ANBEFALINGER TIL GOD FONDSLEDELSE

- Lovpligtig redegørelse om god fondsledelse, jf. årsregnskabsloven §77a

## 1. ÅBENHED OG KOMMUNIKATION

**1.1** Dialog mellem fond og øvrige interessenter  
Det anbefales, at bestyrelsen vedtager principper for ekstern kommunikation, som imødekommer behovet for åbenhed og interessenternes behov og mulighed for at opnå relevant opdateret information om fondens forhold.

NATURFONDEN FØLGER ANBEFALINGEN.

## 2. BESTYRELSENS OPGAVER OG ANSVAR

### 2.1 Overordnede opgaver og ansvar

**2.1.1.** Det anbefales, at bestyrelsen mhp. at sikre den erhvervsdrivende fonds virke i overensstemmelse med fondens formål og interesser mindst en gang årligt tager stilling til fondens overordnede strategi og uddelingspolitik med udgangspunkt i vedtægten.

NATURFONDEN FØLGER ANBEFALINGEN.

**2.1.2** Det anbefales, at bestyrelsen løbende forholder sig til, om fondens kapitalforvaltning modsvarer fondens formål og behov på kort og langt sigt.

NATURFONDEN FØLGER ANBEFALINGEN

### 2.2 Formanden og næstformanden for bestyrelsen

**2.2.1** Det anbefales, at bestyrelsesformanden organiserer, indkalder og leder bestyrelsesmøderne mhp. at sikre et effektivt bestyrelsesarbejde og skabe de bedste mulige forudsætninger for bestyrelsesmedlemmernes arbejde, enkeltvis og samlet.

NATURFONDEN FØLGER ANBEFALINGEN.

**2.2.2** Det anbefales, at hvis bestyrelsen undtagesvis anmoder bestyrelsesformanden om at udføre særlige opgaver for den erhvervsdrivende fond ud over formandshvervet, bør der foreligge en

bestyrelsesbeslutning herom, der sikrer, at bestyrelsen bevarer den uafhængige overordnede ledelse og kontrolfunktion. Der bør sikres en forsvarlig arbejdsdeling mellem formanden, næstformanden, den øvrige bestyrelse og en eventuel direktion.

NATURFONDEN FØLGER ANBEFALINGEN.

### 2.3 Bestyrelsens sammensætning og organisering

**2.3.1** Det anbefales, at bestyrelsen løbende og mindst hvert andet år vurderer og fastlægger, hvilke kompetencer bestyrelsen skal råde over for bedst muligt at kunne udføre de opgaver, der påhviler bestyrelsen.

NATURFONDEN FØLGER ANBEFALINGEN.

**2.3.2** Det anbefales, at bestyrelsen med respekt af en eventuel udpegningsret i vedtægten godkender en struktureret, grundig og gennemsøgende proces for udvælgelse og indstilling af kandidater til bestyrelsen.

NATURFONDEN FØLGER ANBEFALINGEN.

**2.3.3** Det anbefales, at bestyrelsesmedlemmer udpeges på baggrund af deres personlige egenskaber og kompetencer under hensyn til bestyrelsens samlede kompetencer, samt at der ved sammensætning og indstilling af nye bestyrelsesmedlemmer tages hensyn til behov for fornyelse – sammenholdt med behovet for kontinuitet – og til behovet for mangfoldighed i relation til blandt andet erhvervs- og uddelingserfaring, alder og køn.

NATURFONDEN FØLGER ANBEFALINGEN.

**2.3.4** Det anbefales, at der årligt i ledelsesberetningen, og på den erhvervsdrivende fonds eventuelle hjemmeside, redegøres for sammensætningen af

bestyrelsen, herunder for mangfoldighed, samt at der gives følgende oplysninger om hvert af bestyrelsens medlemmer:

- Den pågældendes navn og stilling.
- Den pågældendes alder og køn.
- Dato for indtræden i bestyrelsen, hvorvidt genvalg af medlemmet har fundet sted, og udløb af den aktuelle valgperiode.
- Medlemmets eventuelle særlige kompetencer.
- Den pågældendes øvrige ledelseshverv, herunder poster i direktioner, bestyrelser og tilsynsråd, inklusive ledelsesudvalg, i danske og udenlandske fonde, virksomheder, institutioner samt krævede organisationsopgaver.
- Hvorvidt den pågældende ejer aktier, optioner, warrants og lignende i fondens dattervirksomheder og/eller associerede virksomheder.
- Hvilke medlemmer, der er udpeget af myndigheder/tilskudsyder m.v.  
Om medlemmet anses for uafhængigt.

NATURFONDEN FØLGER ANBEFALINGEN.

**2.3.5** Det anbefales, at flertallet af bestyrelsesmedlemmerne i den erhvervsdrivende fond ikke samtidig er medlemmer af bestyrelsen eller direktionen i fondens dattervirksomhed(er), medmindre der er tale om et helejet egentligt holdingselskab.

NATURFONDEN FØLGER ANBEFALINGEN.

Naturfonden har ingen dattervirksomheder.

## 2.4 UAFHÆNGIGHED

**2.4.1** Det anbefales, at en passende del af bestyrelsens medlemmer er uafhængige. Består bestyrelsen (eksklusiv medarbejdervalgte medlemmer) af

- op til fire medlemmer, bør mindst ét medlem være uafhængigt,
- mellem fem til otte medlemmer, bør mindst to medlemmer være uafhængige, eller
- ni til elleve medlemmer, bør mindst tre medlemmer være uafhængige og så fremdeles.

Et bestyrelsesmedlem anses i denne sammenhæng ikke for uafhængig, hvis det pågældende f.eks.:

- er, eller inden for de seneste tre år har været, medlem af direktionen eller ledende medarbejder i fonden eller en væsentlig dattervirksomhed eller associeret virksomhed til fonden,
- inden for de seneste fem år har modtaget større

vederlag, herunder uddelinger eller andre ydelser, fra fonden/koncernen eller en dattervirksomhed eller associeret virksomhed til fonden i anden egenskab end som medlem af fondens bestyrelse eller direktion,

- inden for det seneste år har haft en væsentlig forretningsrelation (f.eks. personlig eller indirekte som partner eller ansat, aktionær, kunde, leverandør eller ledelsesmedlem i selskaber med tilsvarende forbindelse) med fonden/koncernen eller en dattervirksomhed eller associeret virksomhed til fonden,
- er, eller inden for de seneste tre år har været, ansat eller partner hos ekstern revisor, har været medlem af fondens bestyrelse eller direktion i mere end 12 år,
- er i nær familie med eller på anden måde står personer, som ikke betragtes som uafhængige, særligt nær,
- er stifter eller væsentlig gavegiver, hvis fonden har til formål at yde støtte til disses familie eller andre, som står disse særligt nær, eller
- er ledelsesmedlem i en organisation, en anden fond eller lignende, der modtager eller gentagne gange inden for de seneste fem år har modtaget væsentlige donationer fra fonden.

NATURFONDEN FØLGER ANBEFALINGEN.

Fire ud af fem bestyrelsesmedlemmer anses som værende uafhængige.

## 2.5 UDPEGNINGSPERIODE

**2.5.1** Det anbefales, at bestyrelsens medlemmer som minimum udpeges for en periode på to år, og maksimalt for en periode på fire år.

NATURFONDEN FØLGER ANBEFALINGEN.

Medlemmerne sidder for en periode på fire år, men kan genudpeges to gange.

**2.5.2** Det anbefales, at der for medlemmerne af bestyrelsen fastsættes en aldersgrænse, som offentliggøres i ledelsesberetningen eller på fondens hjemmeside.

NATURFONDEN FØLGER IKKE ANBEFALINGEN.

Hvorfor: Naturfondens vedtægter foreskriver, at bestyrelsesmedlemmerne skal være kompetente til at varetage hvervet som medlem, hvorfor det ikke er fundet nødvendigt med aldersgrænser. Der er



iøvrigt omdiskuteret om hvorvidt en aldersgrænse generelt er i strid med forskelsbehandlingsloven.

## **2.6 EVALUERING AF ARBEJDET I BESTYRELSEN OG I DIREKTIONEN**

**2.6.1** Det anbefales, at bestyrelsen fastlægger en evalueringsprocedure, hvor bestyrelsen, formanden og de individuelle medlemmers bidrag og resultater årligt evalueres, og at resultatet drøftes i bestyrelsen.

NATURFONDEN FØLGER ANBEFALINGEN.

**2.6.2** Det anbefales, at bestyrelsen én gang årligt evaluerer en eventuel direktion og/eller administrators arbejde og resultater efter forud fastsatte klare kriterier.

NATURFONDEN FØLGER ANBEFALINGEN.

## **3.1 LEDELSENS VEDERLAG**

**3.1.1** Det anbefales, at medlemmer af bestyrelsen i erhvervsdrivende fonde aflønnes med et fast vederlag, samt at medlemmer af en eventuel direktion aflønnes med et fast vederlag, eventuelt kombineret med bonus, der ikke bør være afhængig af regnskabsmæssige resultater. Vederlaget bør afspejle det arbejde og ansvar, der følger af hvervet.

NATURFONDEN FØLGER ANBEFALINGEN.

**3.1.2** Det anbefales, at der i årsregnskabet gives oplysning om det samlede vederlag, som hvert enkelt medlem af bestyrelsen og en eventuel direktion modtager fra den erhvervsdrivende fond og fra fondens dattervirksomheder og associerede virksomheder. Endvidere bør der oplyses om eventuelle andre vederlag, som bestyrelsesmedlemmer og en eventuel direktion modtager for udførelse af andet arbejde eller opgaver for fonden, fondens dattervirksomheder eller associerede virksomheder, bortset fra medarbejderrepræsentanternes vederlag som ansatte.

NATURFONDEN FØLGER ANBEFALINGEN.





# ÅRETS AKTIVITETER

# EKSTERNE UDDELINGER

AAGE V. JENSEN NATURFOND støtter naturens bevarelse og udvikling, samt de vilde dyrs beskyttelse i Danmark. Naturfonden går i dialog med ansøgerne, fx gennem webinarer ol., hvor det er muligt at have en indledende dialog med ansøgerne. Naturfonden støtter projekter indenfor kategorierne forskning, forvaltning og formidling, som bidrager til opnåelse af en rigere natur. Naturfonden støtter især:

- Innovative projekter, herunder projekter som kan udfordre eksisterende tilgange og udvikle praksis.
- Projekter som gennemføres i partnerskaber mellem relevante aktører.
- Projekter som kan øge kendskabet til naturen og styrke danskernes relation hertil.

## FORMIDLINGSPROJEKTER

### **UNDERVISNINGS- OG UDSILLINGSBYGNING TIL REKREATIVT NATUROMRÅDE I SEDEN, ODENSE FJORD** - Seden Menighedsråd

Der er ydet støtte til Seden Menighedsråd til at etablere et Naturrum bygget i træ og stille det til rådighed for spejdere og skoler i Odense Nord. Menighedsrådet ejer et varieret naturareal med strandenge og skov m.m. ned til Odense Fjord, hvortil der er offentlig adgang. En stor frivilliggruppe vil stå for byggeriet.

### **MASSEEKSPERIMENT 2022/2023**

*Kortlægning af svampedyr, mos og lav i Danmark*

- Astra – det nationale naturfagscenter S/I.

Der er ydet støtte til Masseeksperimentet Mikroliv som er en kortlægning af mos, lav og bjørnedyr i Danmark. Op til 40.000 elever gennemfører sammen med Astra og Statens Naturhistoriske Museum en undersøgelse, hvor der for første gang i så stor skala opnås viden om mos, lav og bjørnedyr i Danmark. Eleverne skal ud i naturen og kortlægge forekomsten af mos, lav og bjørnedyr. De skal indsamle prøver, screene prøverne ved hjælp af naturvidenskabelige undersøgelser, måle abiotiske faktorer og lede efter bjørnedyr i det indsamlede mos eller lav. Elevernes fund meldes ind til hjemmesiden [arter.dk](http://arter.dk), hvor Masseeksperimentet får sit eget fællesskab, og fund sendes ind som fysiske prøver eller præparater til samlingerne på Statens Naturhistoriske Museum

### **NATURMØDET I HIRTSHALS 2022-24**

- Hjørring Kommune

Naturfonden har været hovedsponsor for Naturmødet siden det startede i 2016, og har derfor været med til at starte det op. Der er i 2022 atter ydet støtte til Naturmødet i Hirtshals for perioden 2022-2024. Naturmødets formål er at være en demokratisk platform, hvor beslutningstagere, professionelle og borgere årligt mødes i dialog om biodiversitet og naturforvaltning. Naturmødet er – ligesom naturen – for alle. På Naturmødet syv scener afholdtes debatter, samtaler, aktiviteter og skæve indslag.

### **BIG BANG**

*Danmarks store konference for naturfagslærere og formidlere*  
- Astra, det nationale naturfagscenter S/I

Der er ydet støtte til Big Bang-konferencen som holdes for ca. 1.700 naturfagslærere. Konferencen inspirerer lærere til deres undervisning i naturfag, herunder gennem formidling af natur og biodiversitet. Big Bang-konferencen yder støtte til forsknings- og formidlingsprojekter med tilknytning til bevarelsen og udviklingen af natur og biodiversitet og vil formidle denne viden bredt, både til børn, unge og ældre.

### **KONFERENCE OM FORVALTNING AF KRONVILDT I DANMARK**

*Med fokus på afskydning af hinder, fodring og krondyrs rolle som store græssere.*  
- Institut for ECOscience, Aarhus Universitet

Der er ydet støtte til en konference med danske myndigheder, forskere og forvaltere. Konferencen satte fokus på spørgsmålet om afskydning af hinder, fodring og krondyrs rolle som store græssere. Der gennemføres for tiden flere forsknings- og forvaltningsprojekter omkring bæredygtig forvaltning af kronvildt - herunder afklaring af både biologiske forhold og samfundsorienterede aspekter. Der er samtidig tilløb til at gennemføre lovgivning til at styrke krondyrforvaltningen.

### **MÆRK NATUREN – SPECIALKLASSER.**

*Et treårigt projekt, der giver sårbare elever i folkeskolens specialklasser en unik og banebrydende mulighed for at opleve naturen på en nyudviklet læringsplatform*  
- Børge Hinsch Fondens Naturskole på Sydfyn

Der er ydet støtte til et helt nyt naturformidlingsprojekt, der samler de bedste erfaringer fra arbejdet med børn i Naturskolen og de første specialklasser i tidligere projekter til et nyt og mere målrettet projekt, der skal opnå en større rækkevidde indenfor specialklassesegmentet. Målsætningen for projektet er at give sårbare elever i specialklasser en unik og banebrydende mulighed for at opleve naturen som en læringsplatform. Projektet forventer i løbet af den 3-årige periode at nå minimum 1.500 sårbare børn og unge, der opnår direkte og personlig formidling i naturen. Herudover vil minimum 250 voksne lærere og pædagoger ligeledes opnå læring og indsigt via dette projekt.

### **THE FUNGAL DISCOVERY CHALLENGE/SVAMPEATLAS**

*Støtte til feltlejre, brugerfeedback, mikroskopiske artsundersøgelser og artsbeskrivelser*  
- Center for Makroøkologi, Københavns Universitet

Naturfonden har tidligere ydet støtte til et omfattende arbejde med et Svampeatlas som er i fuld gang. I 2022 har Naturfonden desuden givet støtte til et ekstra projekt som omfatter mikroskopiske undersøgelser og annotering af allerede sekvenseret materiale med henblik på at sikre at den indhøstede nye viden kan omsættes til gavn for nuværende og kommende svampeinteresserede; udarbejdelse af artbeskrivelser af de mere almindelige eller karakteristiske nye danske arter som vi har fundet over de seneste år; og videnskabelige nybeskrivelse af en håndfuld af de mest markante ubeskrevne arter vi har fundet.

Desuden omfatter støtten også validering af fund og feedback til brugere på Svampeatlas og professionel medvirken ved feltlejre for frivillige.

### **GIV PLADS TIL NATUREN**

*En interaktiv udstilling i samarbejde med forskere om at ville vildskaben og biodiversiteten*

*- inklusiv en mobil udstilling*

- Experimentarium

Experimentarium har fået støtte til at udarbejde en større interaktiv udstilling med fokus på Danmarks biodiversitet, trusler og beskyttelse, og den vil bygge på den nyeste forskningsmæssige viden. Udstillingen åbner i starten af 2024 og vil køre i fem år. Samtidig udarbejdes en mobil udstilling, som vil turnere rundt i landet. Centralt i udstillingen er opbygningen af Virtual Reality, hvor de besøgende får mulighed at krybe ind i biernes og dagsommerfuglenes underfulde verden. Experimentarium er et af landets mest besøgte museer med over 400.000 besøgende om året, så udstillingen vil nå ud til mange.

## FORVALTNINGSPROJEKTER

### **EFFEKTMONITERING AF DEN GENOPRETTEDE HOLME Å OG ÅDAL**

*inkl. eDNA-undersøgelse for flodperlemusling*

- Varde Kommune, Aarhus Universitet og NIVA

Der er ydet støtte til at gennemføre en samlet undersøgelse af udviklingen i levesteder og naturens indvandring til selve den 12 km genoprettede å og ådal. Der er store forventninger, da der er flere meget sjældne arter dyr og planter knyttet til Varde Å's å-system, som kan forventes at indvandre. I løbet af 2022-23 har NIVA gennemført meget omhyggelige undersøgelser, som for første gang i nyere tid dokumenterer forekomst af den ellers formodet udryddede flodperlemusling i små bestande opstrøms Holme Å i et par steder i Varde Å. Det vides endnu ikke, om bestandene af fertile og dermed kan reproducere sig selv. Tiden vil vise det.

### **LIFE BIOSCAPE: NATURGENOPRETNING AF BYN SØ, ENDELAVE OG AASTRUP KÆR**

- Region Midtjylland.

Der er ydert støtte til tre projekter som også har opnået støtte fra EU. Byn Sø indeholder mange sjældne planter som sikres, Endelave får udvidet naturen og bundet det sammen med helårsgræsning og vandrerruter, mens Aastrup Kær med spændende rigkær genskabes. Som noget usædvanligt er det en dansk region som står for projektet med borgerinddragelse, aftaler med lodsejere, planlægning og udførelse af naturgenopretning, sikring af offentlig adgang og information. Projektet vil blive udfoldet i løbet af de næste 5 år.

## FORSKNINGSPROJEKTER

### **WIN@SEA**

*Forsøg med beskyttelse af biodiversitet, og udarbejdelse af retningslinjer for myndigheder ved anlæg på havet i forhold til naturbeskyttelse, friluftsliv og bæredygtig produktion af fødevarer i Skandinavien største vindmøllepark på Kriegers Flak øst for Møn S*

- Aarhus Universitet i samarbejde med bl.a. Vattenfall og EU

Der er ydet støtte til at udarbejde løsninger til forvaltning af havet og til at øge bevidstheden om, hvordan bæredygtig brug og genopretning af marine økosystemer kan skabe samfundsmæssige forandringer. På en dansk vindmøllepark vil Win@sea udvikle og demonstrere et Multi-Use Platform koncept, hvor vedvarende

energiproduktion kombineres med naturbaserede løsninger for at forbedre modstandsdygtigheden af marine økosystemer, afbøde effekten af klimaændringer, øge biodiversiteten, understøtte bæredygtig produktion og bidrage til den nationale monitoring. Bæredygtighed og sameksistens af forskellige aktiviteter er afgørende for fremtidens forvaltning af havet.



Vattenfall ejer og driver vindmølleparken på Kriegers Flak. Parken er Skandinaviens største og har været i drift siden 2021. Parkens 72 møller producerer op til 605 mW, svarende til 600.000 husstandes strømforbrug.

Foto: Vattenfall

# PROJEKTER PÅ FONDENS NATUREJENDOMME



Ved Hulsig Hede følger Orkidé-tællere fra Skagen Fuglestation, udviklingen af bestandene af orkideer tæt gennem årlige optællinger i blomstringsperioden i juni og juli.

Foto: Skagen fugletællerstation

## FILSØ

### ERHVERVELSE AF NABOEJENDOM

Naturfonden ejer og forvalter et større område i Varde Kommune, nærmere betegnet Filsø. Her har Naturfonden erhvervet en naboejendom for at sikre naturværdierne yderligere. Formålet med købet har først og fremmest været for at sikre kronvildtet uforstyrrelighed til at kunne vandre fra Naturfondens arealer til Forsvaret og Naturstyrelsen arealer uden at blive udsat for jagtlige forstyrrelser. Det har virket så godt at vi nu for første gang i 10 år har set at kronvildtet er blevet på Naturfondens arealer i kronvildtets brunst i september og oktober. Hele tre brunsthjorte har holdt stand med hver sin rudel

(gruppe af vildt) af hinder (kronvildtets hundyr). Dyrene kan opleves fra et nærliggende udsigtstårn, hvor besøgende har gode muligheder for at opleve kronvildtet – nu året rundt! Det tilkøbte naboareal udvikler sig botanisk samtidig meget spændende.

## GYLDENSTEEN STRAND

### NYT DEMONSTRATIONSPROJEKT I KYSTLAGUNEN

Gyldensteen Strand på Nordfyn, øst for Bogense, har fra starten været et klimaprojekt, hvor der har været fokus på at undersøge naturens udvikling på tidligere inddigede områder. Efter erhvervelsen blev kystdigerne flyttet og 220 ha blev oversvømmet med saltvand. Udviklingen har været fulgt tæt



af studerende og forskere på Syddansk Universitet (SDU). Det har vist sig at for at udvikle ålegræs og flerårige alger er der behov for at arterne kan fæstne sig i hhv. sand og på sten. Kystlagunens lerbund har med andre ord vist sig at være en udfordring for biodiversitetens videre udvikling. Derfor har Naturfonden i samarbejde med SDU anlagt to store forskningsplots ude i Kystlagunen. Hver plot er på ca. 2 hektar (20.000 kvm). Der er lagt et ca. 10 cm tykt sandlag, og der er placeret stenrev, så flerårige alger har forankringsmulighed og derved fungerer som refugier for diverse dyregrupper (krebsdyr, bløddyr, småfisk). Der er til anlægget flyttet 4.000 tons sand og 1.000 tons sten ud i Kystlagunen. I løbet af foråret 2023 udplantes ålegræs for at få aktiveret en lang række positive og stabiliserende forhold for økosystemet, som forhåbentlig understøtter en god naturudvikling i Kystlagunen. Alle tre indsats overlapper til dels hinanden for derved at opnå synergieffekter. SDU vil de kommende år monitorere på det maritime klima, vandkvalitet, forekomst af planter og indvandring af smådyr/krebsdyr. Det vil kunne give værdifuld viden om hvordan bl.a. jordbund og struktur spiller ind ved uddigning af tidligere drænedede og dyrkede fjorde.

### **HULSIG HEDE**

#### **NATURPLEJE PÅ HULSIG HEDE GAV IGEN REKORDSTOR FOREKOMST AF ORKIDEER**

Naturfonden ejer og forvalter over 1.000 ha atlantisk klithede mellem Skagen og Frederikshavn. Naturstyrelsen har gennemført et større EU-projekt, hvor der har været fokus på at fjerne ikke-hjemmehørende træer og buske – primært bjergfyr og østrigsk fyr samt hæve vandstanden, hvor muligt. Naturfonden har fulgt op ved at sørge for en effektiv naturpleje. Naturplejen består af en kombination af høslæt i august og efterfølgende afgræsning af kreaturer frem til november. Arealerne har gennem årene huset en god bestand af orkideerne bakke-gøgelilje, plettet gøgeurt og purpur-gøgeurt. Naturplejen har bl.a. til mål at sikre en gunstig udvikling for bestandene af orkideer. Udviklingen i bestandene af orkideer følges tæt gennem årlige optællinger i blomstringsperioden i juni og juli. Da optællingerne var afsluttet efter sommeren 2022, kunne resultatet gøres op og sammenlignes med tællingerne fra tidligere år. Bestandene af orkideer i årene 2020-2022 er mere end firedoblet og tilsammen blev der talt min. 33.000 orkideer. Det er helt vildt!

### **LILLE VILDMOSE**

#### **NORDVESTEUROPAS STØRSTE HØJMØSE**

Naturfonden har været aktiv i Lille Vildmose siden 1988, hvor Naturfonden erhvervede Høstemark Skov i den nordligste del af Lille Vildmose. Siden er der kommet flere arealer til, så Naturfonden ejer og forvalter godt 5.000 hektar natur i området. Store dele af Lille Vildmose er fredet. I fredningen er der stillet krav om forvaltning med kronvildt og vildsvin, så dele af området er hegnet for at holde dyrene i Lille Vildmose. I samarbejde med Aalborg Kommune er der siden indført elge i dele af Lille Vildmose. Som del af et EU-naturgenopretningsprojekt (LIFE Open Woods) er der introduceret europæisk bison også kaldet visent i Tofte Skov og Mose. I starten af 2022 fik visenterne i Tofte Skov fem nye artsfæller fra Lolland, så den samlede flok gik fra 11 dyr til 16 dyr. Den sammenbragte visentflokk på 16 dyr er i løbet af 2022 blevet til 20, da der er kommet fire kalve til.

Dyrene kan bevæge sig på et ca. 5 x 8 km stort område. Der er sat GPS-halsbånd på nogle af dyrene, så vi nøjagtigt ved, hvor flokken er og så vi kan analysere på hvordan de bevæger sig rundt og give viden om hvilke naturtyper de benytter på hvilke tider af året. Dyrene benytter sig af hele Tofte Skov, dvs. at de bevæger sig på 2.000 hektar. Visenterne har også mulighed for at bevæge sig ud på selve højmossefladen, dvs. yderligere 2.000 hektar, men her viser data, at det gør de sjældent, da der ikke er meget føde til dem. Visenterne indgår som en naturlig del af økosystemet og spiser store mængder græs, skræller træer (især rønnetræer), skaber små åbne huller, når de støvbader, og lægger deres efterladenskaber rundt omkring i skoven til stor glæde for en række insekter.

Projektet koordineres i løbende dialog med European Bison Conservation Center i Sverige for at sikre at vi forvalter med størst mulig genetisk diversitet i visentflokk. Dette er en nødvendighed, da antallet af visenter i 1920'erne var så langt nede, at verdens i dag mere end 7.000 visenter alle har et smalt genetisk ophav. Hvis visenterne i Lille Vildmose fortsætter deres positive udvikling, så vil der komme et tidspunkt, hvor Naturfonden bliver bedt om at sende et par af visenterne videre til andre europæiske naturområder, så vi sikrer, at arten overlever.

**SØHOLT STORSKOV**

**SJÆLDEN SOMMERFUGL I FREMGANG, INDVILSELSE AF PAVILLON OG PLANER FOR OMRÅDET**  
 Naturfondens seneste større erhvervelse er Søholt Storskov ved Maribo søerne på Lolland. Lige fra overtagelsen af Søholt Storskov har det været klart, at der var udfordringer med dagsommerfuglene inkl. to af landets mest sjældne arter – rødlig perlemorsommerfugl og sortpletet bredpande. De har begge nationalt set været i tilbagegang i årtier og er i reel risiko for at uddø fra Danmark. Vi ved ikke om vi kan redde dem, men vi gør en indsats for begge arter! De har siden erhvervelsen været intensivt overvåget af Butterfly Conservation Denmark, som er kommet med løbende forslag til nye tiltag for at sikre sommerfuglene. Der er genskabt mange store lysninger i skovene, som sikrer det afgørende lys, værtsplanter og nektarfylde blomster. Stedvis har det været nødvendigt at afskrabe jordlag, så råjorden kan sikre opvækst af de rigtige planter – bl.a. violer. Vigtige korridorer mellem lysninger er genskabt – mest synligt for de besøgende langs med skovveje, hvor træer og buske er ryddet for at sikre lys, urter og sammenhæng. En stor del af indsatsen har kunnet koordineres med skovning og udtagning af ikke hjemmehørende træer, især nåletræer. Årets overvågning har da også vist en tidobling af antallet af rødlig perlesommerfugl, mens sortpletet bredpande endnu ikke viser tegn på fremgang. Det er positivt, men vi ved endnu ikke om det er godt nok for arternes overlevelse i Danmark.



I juni inviterede Naturfonden naboer og samarbejdspartnere til Skelsnæspavillonen i Storskoven for at hilse på og sætte ord på Naturfondens overordnede tanker og planer for Søholt Storskov. Pavillonen fyldte 200 år selvsamme dag, og Naturfonden havde sørget for at bygningen stod nyrenoveret efter at have været i forfald i en årrække op til Naturfondens erhvervelse.

Det har fra starten været et mål at overveje de bedste måder at genskabe optimale vilkår for alle de sjældne, krævende arter i Søholt Storskov. En naturudviklingsplan er udarbejdet for at sikre alle vigtige parametre for gunstig naturudvikling på fed lerjord, der binder hele landskabet sammen i én forvaltning. Mange nye og innovative tiltag foreslås.

I løbet af året har Naturfonden i samarbejde med E+N Arkitekter samlet naboer, museer, foreninger, turisterhverv og myndigheder til to store workshops for at lave en helhedsplan for Søholt Storskov. Det er et nyt initiativ i fonden. Det er vigtigt at forstå baggrund og historie i det særlige godslandskab, og det skal forstærkes gennem en planlægning, hvor landskab og bygninger samles i en helhed og samtidig anviser muligheder for nye oplevelser for områdets mange besøgende uden at sætte naturværdierne over styr. Det hele er samlet i en helhedsplan, som fonden arbejder videre med.



Her ses en rødlig perlemorsommerfugl, som er i reel risiko for at uddø fra Danmark. Vi arbejder med at genskabe mange store lysninger i skovene, som sikrer det afgørende lys, værtsplanter og nektarfylde blomster. Årets overvågning har da også vist en tidobling af antallet af rødlig perlesommerfugl.

Foto: Emil Blicher Bjerregaard

## VEJLERNE

### NYT FORSKNINGSPROJEKT FOR DE VESTLIGE VEJLER

Vejlerne i det nordvestlige Jylland er Naturfondens største ejendom på ca. 5.500 hektar. Naturfonden godkendte i foråret et nyt forskningsprojekt "Udvikling af forvaltningsværktøjer og en best practice forvaltningstrategi til De vestlige Vejler". Projektet løber fra foråret 2022 til sommeren 2026. Det er opfølgning på et lignende projekt i De østlige Vejler og udføres af den samme forskerkreds, Aarhus og Aalborg Universiteter. Forventningen er, at projektet vil give svar på en række spørgsmål af betydning for sikring af biodiversitet og dermed den fremtidige forvaltning. Der er særlig fokus på vandkvaliteten, som har været vigende i De østlige Vejler, og metoder til genskabelse af mere artsrige enge, som vi ser i De østlige Vejler. De to projekter vil tilsammen kunne give vigtige bidrag til en revision af Vejlernes driftsplan, så Vejlerne fortsat er et af landets vigtigste fugleområder.

## ÆBELØ

### BASELINEMONITERING

Æbelø nord for Fyn er fredet og udlagt til urørt skov, så arterne og naturtyperne kan udvikle sig uforstyrret. I 2022 blev der etableret en baseline for biodiversitet og vegetationsstrukturer på Æbelø for at vi på sigt kan følge udviklingen af naturen endnu bedre. Resultaterne kan bl.a. bruges til at justere forvaltningen, og tjene som reference for udviklingen i biodiversiteten fremover. En samle-rapport med resultater er udgivet og kan findes på Naturfondens hjemmeside. Undersøgelsen gav et klart billede af Æbelø som en ø med betydelige naturværdier, der først og fremmest er knyttet til ældre, urørt løvskov med lang kontinuitet. Der blev bl.a. fundet adskillige rødlistede laver og vedboende svampe, samt en betydelig flagermusaktivitet i tilknytning til den gamle løvskov. For arter knyttet til lysåbne biotoper var de største naturværdier knyttet til de lerede kystskrænter og enkelte mindre arealer med strand- eller kalkoverdrev. Den øvrige lysåbne natur var domineret af almindeligt forekommende arter i Danmark. På opfordring af Fredningsnævnet vil resultaterne også blive benyttet til at vurdere den fremtidige græsningsforvaltning inkl. bestandsstørrelser af dåvildt og muflon, som lever frit på øen.



# ØKONOMISKE FORHOLD



Skarver, ellestubbe og morgendis. Foto: Jan Skriver

# HOVED- OG NØGLETALSOVERSIGT

NATURFONDENS HOVEDTAL, T.KR.	2022	2021	2020	2019	2018
Nettoomsætning	14.359	14.150	14.775	13.219	16.903
Bruttoresultat	-26.222	-21.121	-24.387	-24.948	-18.367
Resultat før finansielle poster	25.110	40.122	27.521	75.867	37.137
Finansielle poster	-214.649	296.037	110.882	224.591	7.913
Årets resultat	-148.722	271.650	116.654	268.274	54.382
Naturejendomme, oprindelig kostpris	817.820	817.791	812.573	720.505	709.192
Naturejendomme, regnskabsmæssig værdi	332.247	338.063	340.913	256.532	252.452
Årets investeringer i materielle anlægsaktiver	2.415	8.514	93.937	12.331	36.657
Aktiver i alt	2.413.510	2.633.391	2.341.210	2.241.702	1.983.949
Egenkapital	2.169.278	2.337.080	2.091.063	1.999.860	1.776.033
Eksterne uddelinger, netto	23.130	30.856	19.797	44.447	55.556
Interne uddelinger	34.274	34.780	124.652	42.401	64.695
Uddelinger i alt	57.404	65.636	144.449	86.848	120.251

## NATURFONDENS NØGLETAL

Egenkapitalens forrentning	-6.6 %	12.3 %	5.7 %	14.2 %	3.1 %
Soliditetsgrad	89.9 %	88.7 %	89.3 %	89.2 %	89.5 %
Gennemsnitligt antal medarbejdere	16	15	13	12	13

Hovedtal er defineret og beregnet i overensstemmelse med Finansforeningens gældende version af "Anbefalinger & Nøgletal".  
Egenkapitalens forrentning beregnes som: Årets resultat i procent af gennemsnitlig egenkapital.  
Soliditetsgrad beregnes som: Egenkapital i procent af aktiver i alt.

# UDVIKLING I AKTIVITETER

Naturfonden har i 2022, som i de foregående år, arbejdet for at opfylde sit formål, nemlig naturens bevarelse og udvikling og de vilde dyrs beskyttelse i Danmark. Det er sket via drift og genopretningsprojekter på Naturfondens naturarealer og støtte af bl.a. forsknings- og formidlingsprojekter udenfor Naturfonden.

## UDVIKLINGEN I ØKONOMISKE FORHOLD

Årets resultat er opgjort til et underskud på 148.722 t.kr. mod et overskud på 271.650 t.kr. i 2021.

Årets nettoomsætning er lidt højere end året før. Denne udvikling er sammensat af et fald i tilskud men samtidigt et højere aktivitetsniveau i forbindelse med naturgenopretning.

Omkostningsniveauet på naturejendommene var på niveau med forventninger og højere end året før. 2021 var påvirket af Corona-epidemien, og det havde den effekt, at vedligeholdelsesarbejder måtte udskydes på grund af mangel på både håndværkere og materialer. I 2022 var aktivitetsniveauet oppe igen, og det lykkedes at indhente både udskudte projekter og igangsætte yderligere vedligeholdelsesarbejder.

Sidstnævnte er årsag til, at bruttoresultat ved drift af naturområder er lavere end året før – og i overensstemmelse med ledelsens forventninger.

Fondsmæssige administrationsomkostninger er påvirket af en engangsomkostning til udvikling af fondsadministrationssystem og til udvikling af Fondens strategi.

Fondens drift, uddelings- og investeringsaktivitet understøttes af modtagne gaver samt afkast af Fondens investeringsformue, som udgør 2.018 mill. kr. Formuen investeres direkte eller via aftaler med porteføljemanagere i værdipapirer og fast ejendom. Risikorammen er relativt konservativ, da der løbende

er behov for betydelige udbetalinger til drift af naturprojekter og til eksterne donationer. Investeringerne spredes såvel geografisk som på forskellige aktivklasser. Udgangspunkt for investeringsstrategien er, at Naturfonden foretager uddelinger i danske kroner.

Efter et 2021, hvor afkastet på Fondens investeringer var historisk højt, vendte de finansielle markeder i 2022. I kølvandet på Ruslands invasion af Ukraine fulgte en turbulent tid med betydelig usikkerhed, også på værdipapirmarkederne, hvor stort set alle aktivklasser var berørt. Årets finansielle resultat afspejler udviklingen i de finansielle markeder, og finansielle poster opgøres for 2022 samlet set til et tab på 214.649 t.kr. mod en gevinst på 296.037 t.kr. i 2021. Hertil kommer et positivt nettoresultat fra Naturfondens direkte ejede erhvervsudlejningsejendom på 5.474 t.kr.

Der er i 2022 uddelt 26.396 t.kr. til eksterne modtagere. Med fradrag af tilbageførsler for tidligere meddelte uddelinger på 3.266 t.kr. udgør årets eksterne uddelinger netto 23.130 t.kr.

Naturfondens samlede aktiver er ved udgangen af regnskabsåret faldet med 219.881 t.kr. til 2.413.510 t.kr. Der er ikke investeret i nye naturområder i 2022, og faldet i aktiver stammer hovedsageligt fra de føromtalte tab på Fondens investeringer.

Årets resultat med fradrag af årets eksterne uddelinger og valutakursreguleringer reducerer Naturfondens egenkapital med 167.802 t. kr. til 2.169.278 t. kr. Uddelingsrammen er uændret 150.000 t.kr.

## EVENTUEL USIKKERHED VED INDREGNING OG MÅLING

Det er ledelsens vurdering, at der ikke er særlige usikkerheder vedrørende indregning og måling.

### DEN FORVENTEDE UDVIKLING

For 2023 forventer Naturfonden en nettoomsætning der stiger marginalt. Det skyldes indtægter fra planlagt skovning i overensstemmelse med Fondens forvaltningsplaner.

Aktivitetsniveauet på Fondens naturområder forventes fortsat at være højt, og med udgangspunkt i det højere omkostningsniveau, det seneste års inflation har afstedkommet, forventes driftsomkostninger at stige tilsvarende.

Driften af Naturfondens investeringsejendom forventes niveaumæssigt at være uændret.

Fonden anvender afkastrådets forventninger til budgettering af afkast på investeringsformuen, som indikerer et positivt afkast på 3-5 %.

Det reelle afkast af Fondens investeringer i 2023 afhænger af udviklingen i verdensøkonomien, som på tidspunktet for årsrapportens afslutning fortsat er inde i en særdeles turbulent periode.

Samlet set budgetteres et resultat før skat for 2023 i størrelsesordenen 60-70 mill. kr.

Fonden forventer at uddele 50 mill. kr. til eksterne projekter i 2023.

### SÆRLIGE RISICI

#### VALUTARISICI

13 % af Naturfondens finansielle anlægsinvesteringer er foretaget i USD, hvor valutarisici ikke er afdækket. Da Naturfonden således er eksponeret overfor ændringer i valutakursen på USD, såvel positive som negative, vil dette isoleret set påvirke dagsværdien af investeringerne og dermed Naturfondens egenkapital.

Baseret på værdierne ved udgangen af 2022, vil en 5 % stigning eller et fald i valutakursen på USD isoleret set medføre en positiv eller negativ påvirkning af Fondens egenkapital med 4,2 mill. kr., eller 0,2 %.

#### RENTERISICI

Naturfondens investering i ejendomsrelaterede udlejningsselskaber udgør 85 % af de samlede finansielle anlægsinvesteringer. Det medfører eksponering overfor ændringer i renteniveauet, idet der i

underliggende dagsværdiansættelser indgår afkastkrav, som fastsættes vha. aktuelle markedsrenter. Stigende renteniveau vil således medføre faldende dagsværdier og modsat ved faldende renteniveau, hvilket vil påvirke størrelsen af Naturfondens resultat og egenkapital.

Baseret på værdierne ved udgangen af 2022, vil en stigning på 0,5 % i afkastkrav medføre en negativ efter skat påvirkning af Fondens årsresultat og egenkapital på 85,1 mill. kr. Modsat vil et fald i afkastkrav have en positiv efter skat påvirkning af Fondens årsresultat og egenkapital med 112,5 mill. kr.

### BEGIVENHEDER EFTER REGNSKABSÅRETS UDLØB

Efter regnskabsårets udløb er verdensøkonomien fortsat ude i en turbulent periode. De kort- og langsigtede konsekvenser for renteniveau, inflation og aktiekurser er usikre og følges nøje af Naturfondens formueforvaltere.

Ved udgangen af april måned 2023 er fondens finansielle stilling isoleret set forbedret med niveaumæssigt 52,8 mill. kr., heraf positivt afkast på 79,3 mill. kr. vedrørende porteføljepapirer og uden hensyntagen til afkast af fondens private equity investeringer, for hvilke der ikke foreligger aktuelle oplysninger.

### SKATTEFORHOLD

Danske fonde bliver som udgangspunkt beskattet efter de samme regler, som gælder for selskaber. Men når fonde vælger at foretage uddelinger til almennyttige formål, kan de trække beløbet fra i den skattepligtige indkomst. Hensigten med denne bestemmelse er at tilskynde fondene til at foretage uddelinger.

Naturfondens bestyrelse har valgt at følge lovgivers intentioner og foretager derfor størst mulige udlodninger.







# RESULTATOPGØRELSE

RESULTATOPGØRELSE 1. JANUAR - 31. DECEMBER

NOTE		2022, t.kr	2021, t.kr
	<b>NETTOOMSÆTNING</b>	<b>14.359</b>	<b>14.150</b>
	<b>OMKOSTNINGER NATUREJENDOMME:</b>		
	Drifts- og ejendomsomkostninger	-31.860	-26.266
	Afskrivning af materielle anlægsaktiver	-8.721	-9.005
	<b>BRUTTORESULTAT</b>	<b>-26.222</b>	<b>-21.121</b>
1	Fondsmæssige administrationsomkostninger	-3.421	-3.132
	Depot- og bankgebyrer samt managementhonorar	-1.541	-2.903
	<b>ANDRE DRIFTSINDTÆGTER:</b>		
	Gaver og arv	50.958	61.645
	Fortjeneste ved salg af materielle anlægsaktiver	0	501
	Lejeindtægt investeringsejendom	6.288	6.053
	Andre driftsomkostninger:		
	Omkostninger investeringsejendom	-814	-921
	Tab ved salg af materielle anlægsaktiver	-138	
	<b>RESULTAT FØR FINANSIELLE POSTER</b>	<b>25.110</b>	<b>40.122</b>
	Indtægt af kapitalinteresse	833	22.708
	Positiv dagsværdiregulering andre kapitalandele, der er anlægsaktiver	34.326	57.047
	Andre finansielle indtægter	46.786	223.327
	Negativ dagsværdiregulering andre kapitalandele, der er anlægsaktiver	-13.404	-6.966
	Andre finansielle omkostninger	-283.190	-79
	<b>RESULTAT FØR SKAT</b>	<b>-189.539</b>	<b>336.159</b>
2	Skat af årets resultat, hensættelse til udskudt skat m.v.	40.817	-64.509
3	<b>ÅRETS RESULTAT</b>	<b>-148.722</b>	<b>271.650</b>
4	<b>EKSTERNE OG INTERNE UDDELINGER</b>	<b>57.404</b>	<b>65.636</b>

# AKTIVER

## BALANCE - 31. DECEMBER

NOTE		2022, t.kr	2021, t.kr
	<b>ANLÆGSAKTIVER</b>		
	Grunde og bygninger, naturejendomme	332.247	338.0663
	Grunde og bygninger, investeringsejendom	21.231	21.844
	Produktionsanlæg og maskiner	3.265	4.009
<b>5</b>	<b>MATERIELLE ANLÆGSAKTIVER I ALT</b>	<b>356.743</b>	<b>363.916</b>
	Kapitalinteresse	135.850	138.791
	Andre kapitalandele	532.987	420.932
<b>6</b>	<b>FINANSIELLE ANLÆGSAKTIVER I ALT</b>	<b>668.837</b>	<b>559.723</b>
	<b>ANLÆGSAKTIVER I ALT</b>	<b>1.025.580</b>	<b>923.639</b>
	<b>OMSÆTNINGSAKTIVER</b>		
	Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser	1.285	588
	Andre tilgodehavender	10.462	14.958
	<b>TILGODEHAVENDER I ALT</b>	<b>11.747</b>	<b>15.546</b>
<b>7</b>	<b>VÆRDIPAPIRER</b>	<b>1.348.926</b>	<b>1.619.074</b>
	<b>LIKVIDE BEHOLDNINGER</b>	<b>27.257</b>	<b>75.132</b>
	<b>OMSÆTNINGSAKTIVER I ALT</b>	<b>1.387.930</b>	<b>1.709.752</b>
	<b>AKTIVER I ALT</b>	<b>2.413.510</b>	<b>2.633.391</b>

# PASSIVER

## BALANCE - 31. DECEMBER

NOTE		2022, t.kr	2021, t.kr
<b>EGENKAPITAL</b>			
	Grundkapital	1.000.000	1.000.000
	Reserve for nettoopskrivning efter indre værdis metode	33.752	36,693
	Henlæggelse til uddelinger, ramme	150,000	150,000
	Reserve for valutakursreguleringer	3,619	-431
	Overført resultat	981.907	1,150,818
	<b>EGENKAPITAL I ALT</b>	<b>2,169.278</b>	<b>2,337,080</b>
<b>HENSATTE FORPLIGTELSE</b>			
2	Hensættelse til udskudt skat	126.545	168,513
	<b>HENSATTE FORPLIGTELSE I ALT</b>	<b>126.545</b>	<b>168,513</b>
<b>GÆLDSFORPLIGTELSE</b>			
8	Anden gæld	3,105	3,027
	<b>LANGFRISTEDE GÆLDSFORPLIGTELSE I ALT</b>	<b>3,105</b>	<b>3,027</b>
	Leverandører af varer og tjenesteydelser	2,118	5,120
	Bevilgede uddelinger	111,177	118,109
	Anden gæld	1,043	1,316
9	Periodeafgrænsningsposter	244	226
	<b>KORTFRISTEDE GÆLDSFORPLIGTELSE I ALT</b>	<b>114,582</b>	<b>124,771</b>
	<b>GÆLDSFORPLIGTELSE I ALT</b>	<b>117,687</b>	<b>127,798</b>
	<b>PASSIVER I ALT</b>	<b>2,413,510</b>	<b>2,633,391</b>

11 Personaleomkostninger

12 Kontraktlige forpligtelser og eventualposter m.v.

13 Pantsætninger og sikkerhedsstillelser

# EGENKAPITALOPGØRELSE

1. JANUAR- 31. DECEMBER, t.kr

	Grundkapital	Reserve for nettoopskr. indre værdi	Uddelingsramme	Reserve for valutakursreguleringer	Overført resultat	I alt
<b>2021</b>						
Egenkapital 1. januar 2021	1.000.000	17.585	150.000	-5.654	929.132	2.091.063
Uddelt for 2021, jf. note 4			-30.856			-30.856
Modtaget udbytte		-3.600			3.600	0
Valutakursreguleringer				5.223		5.223
Resultatdisponering, jf. note 3		22.708	30.856		218.086	271.650
<b>EGENKAPITAL 31. DECEMBER 2021</b>	<b>1.000.000</b>	<b>36.693</b>	<b>150.000</b>	<b>-431</b>	<b>1.150.818</b>	<b>2.337.080</b>

**2022**

Egenkapital 1. januar 2022	1.000.000	36.693	150.000	-431	1.150.818	2.337.080
Uddelt for 2022, jf. note 4			-23.130			-23.130
Modtaget udbytte		-3.774			3.774	0
Valutakursreguleringer				4.050		4.050
Resultatdisponering, jf. note 3		833	23.130		-172.685	-148.722
<b>EGENKAPITAL 31. DECEMBER 2022</b>	<b>1.000.000</b>	<b>33.752</b>	<b>150.000</b>	<b>3.619</b>	<b>981.907</b>	<b>2.169.278</b>

Opgørelse af dagsværdireserven for valutakursreguleringer vedrørende nettoinvestering i udenlandske enheder er i overensstemmelse med overgangsbestemmelserne i lovændring til årsregnskabsloven udelukkende foretaget fra og med 2020. Tidligere års valutakursreguleringer indgår således i overført resultat. Årets positive valutakursregulering skyldes stigning i valutakursen på USD.

# PENGESTRØMSOPGØRELSE

1. JANUAR- 31. DECEMBER

	2022, t.kr	2021, t.kr
Årets resultat	-148.721	271.650
Reguleringer, jf. note 10	132.345	-284.056
Ændring i tilgodehavender	7.596	226
Ændring i leverandørgæld og anden gæld	-3.182	121
<b>PENGESTRØMME FRA DRIFT FØR FINANSIELLE POSTER</b>	<b>-11.962</b>	<b>-12.059</b>
Modtagne renteindtægter og lignende indtægter	47.187	28.579
Betalte renteomkostninger og lignende omkostninger	-162	-79
Betalte og modtagne udbytteskatter	-4.584	-137
<b>PENGESTRØMME FRA DRIFTEN</b>	<b>30.479</b>	<b>16.304</b>
Køb og salg af materielle anlægsaktiver	-2.297	-7.755
Investering i finansielle anlægsaktiver	-87.085	-8.204
Køb og salg af værdipapirer indregnet under omsætningsaktiver	-9.869	3.107
<b>PENGESTRØMME FRA INVESTERINGER</b>	<b>-99.251</b>	<b>-12.852</b>
Årets udbetalte eksterne uddelinger	-30.061	-48.253
Modtagne gaver og arv	50.958	111.645
<b>PENGESTRØMME FRA FINANSIERING</b>	<b>20.897</b>	<b>63.392</b>
Ændring i likvide beholdninger	-47.875	66.844
Likvide beholdninge primo	75.132	8.288
<b>LIKVIDE BEHOLDNINGER ULTIMO</b>	<b>27.257</b>	<b>75.132</b>

# ÅRSREGNSKAB 2022 - NOTER





# NOTER

NOTE		2022, t.kr	2021, t.kr
<b>1</b>	<b>FONDSMÆSSIGE ADMINISTRATIONSOMKOSTNINGER</b>		
	Bestyrelshonorarer	1.200	1.200
	Bestyrelsesomkostninger	95	39
	Fondsmæssige lønninger	1.081	926
	Øvrige administrationsomkostninger	1.044	967
	<b>FONDSMÆSSIGE ADMINISTRATIONSOMKOSTNINGER I ALT</b>	<b>3.421</b>	<b>3.132</b>
<b>2</b>	<b>SKAT</b>		
	<b>SKAT AF ÅRETS RESULTAT</b>		
	Beregnet skat af skattepligtig indkomst	0	0
	Udbytteskat, ikke refusionsberettiget	1.151	1.069
	Årets regulering af udskudt skat	-41.968	63.440
	<b>UDGIDFTSFØRT SKAT</b>	<b>-40.817</b>	<b>64.509</b>
	<b>HENSÆTTELSE TIL UDSKUDT SKAT</b>		
	Ved salg af investeringsejendomme m.v.	22.269	21.116
	Efterregulering ved manglende udbetaling af hensatte beløb til donationer og fradragsværdi	91.156	77.885
	Vedrørende aktier	13.120	69.512
	<b>HENSÆTTELSE 31. DECEMBER 2022</b>	<b>126.545</b>	<b>168.513</b>
	<b>HENSÆTTELSE TIL UDSKUD SKAT FREMKOMMER SÅLEDES:</b>		
	Hensættelse 1. januar 2022	168.513	105.073
	Indregnet i resultatopgørelsen for regnskabsåret	-41.968	63.440
	Indregnet direkte på egenkapitalen for regnskabsåret	0	0
	<b>HENSÆTTELSE 31. DECEMBER 2021</b>	<b>126.545</b>	<b>168.513</b>
<b>3</b>	<b>FORSLAG TIL RESULTATDISPONERING</b>		
	Reserve for nettoopskrivning efter indre værdis metode	833	22.708
	Overføres til uddelingsramme	23.130	30.856
	Overføres til overført resultat	-172.685	218.086
	<b>I ALT DISPONERING</b>	<b>-148.722</b>	<b>271.650</b>

NOTE		2022, t.kr	2021, t.kr
<b>4</b>	<b>UDELINGER</b>		
	Eksterne uddelinger i 2022	26.396	34.272
	Tilbageførte uddelinger	-3.266	-3.416
	<b>EKSTERNE UDELINGER 2022, NETTO</b>	<b>23.130</b>	<b>30.856</b>
	Interne uddelinger, omkostninger og projekter vedrørende egne naturejendomme, køb og forbedringer m.v. vedrørende egne naturejendomme	34.274	34.780
		<b>57.404</b>	<b>65.636</b>

**5 MATERIELLE ANLÆGSAKTIVER**

	Grunde og bygninger naturejendomme	Grunde og bygninger investerings-ejendom	Produktions-anlæg og maskiner	2022, t.kr I alt	2021, t.kr
Kostpris 1. januar 2022	817.791	28.586	11.572	857.949	850.946
Tilgang	1.838	0	577	2.415	8.514
Afgang	-1.809	0	-2.276	-4.085	-1.511
<b>KOSTPRIS 31. DECEMBER 2022</b>	<b>817.820</b>	<b>28.586</b>	<b>9.873</b>	<b>856.279</b>	<b>857.949</b>
Afskrivninger 1. januar 2022	53.606	6.742	7.563	67.911	59.546
Årets afskrivninger	7.553	613	1.167	9.333	9.618
Afgang	-1.708	0	-2.122	-3.830	-1.253
Nedskrivninger 1. januar 2022	426.122			426.122	426.122
<b>Af- og nedskrivninger 31. december 2022</b>	<b>485.573</b>	<b>7.355</b>	<b>6.608</b>	<b>499.536</b>	<b>494.033</b>
<b>REGNSKABSMÆSSIG VÆRDI 31 DECEMBER 2022</b>	<b>332.247</b>	<b>21.231</b>	<b>3.265</b>	<b>356.743</b>	<b>363.916</b>

NOTE		2022, t.kr	2021, t.kr
<b>6</b>	<b>FINANSIELLE ANLÆGSAKTIVER</b>		
	KAPITALINTERESSE	Associeret	
		Selskab	
	Kostpris 1. januar 2022	102.098	102.098
	Tilgang	0	0
	<b>KOSTPRIS 31. DECEMBER 2022</b>	<b>102.098</b>	<b>102.098</b>
	Opskrivninger 1. januar 2022	36.693	17.585
	Årets opskrivninger	833	22.708
	Modtagne udbytter	-3.774	-3.600
	<b>OPSKRIVNINGER 31. DECEMBER 2022</b>	<b>33.752</b>	<b>36.693</b>
	<b>REGNSKABSMÆSSIG VÆRDI 31 DECEMBER 2022</b>	<b>135.850</b>	<b>138.791</b>

## OPLYSNINGER VEDRØRENDE ASSOCIERET SELSKAB:

Navn:	Ejendomsselskabet Nordtyskland IV A/S
Hjemsted:	København
Retsform:	Aktieselskab
Ejerandel:	47.9 %
Stemmeandel:	47.9 %
Selskabets resultat:	1.740 t.kr.
Selskabets egenkapital:	283.519 t.kr.

Ejendomsselskabet Nordtyskland IV A/S ejer kapitalandele i Ejendomsselskabet Nordtyskland Kommanditaktieselskab. Kapitalandene i den underliggende noterede investering, hovedsagelig boligudlejningsejendomme, indregnes og måles til dagsværdi hos Ejendomsselskabet Nordtyskland IV A/S. Dagsværdien baseres ikke på grundlag af observationer på et aktivt marked. Dagsværdien vedrører væsentligst måling af tyske investeringsejendomme, som er foretaget af uafhængigt valuarfirma. De centrale forudsætninger for dagsværdien er fastsat ved anvendelse af en Discounted Cash Flow model, hvori bl.a. indgår individuel vurdering af de enkelte ejendommers forventede løbende drift, afkast, vedligeholdelsesstand, afkastkrav, beliggenhed, lejeforhold samt renteforhold ved regnskabsårets udløb.

De anvendte skøn ved målingen af selskabets kapitalandele i underliggende selskabs investeringsejendomme er ifølge sagens natur usikre og uforudsigelige. Faktiske begivenheder eller omstændigheder vil sandsynligvis afvige fra de i beregningerne forudsatte, idet forudsatte begivenheder ofte ikke indtræder som forventet. Disse afvigelser kan være væsentlige.

**ANDRE KAPITALANDELE**

Posten andre kapitalandele, der ikke forventes afhændet, omfatter unoterede alternative investeringer i selskaber, der hverken er tilnyttede eller associerede virksomheder, og hvor ejerandel og stemmeret udgør mindre end 20%.

Kategori	I	II	III	I alt 2022	I alt 2021
Kostpris 1. januar 2022	210.207	61.718	67	271.992	263.788
Tilgang	50.000	37.156	0	87.156	8.204
Afgang	0	0	-67	-67	
<b>Kostpris 31. december 2022</b>	<b>260.207</b>	<b>98.874</b>	<b>0</b>	<b>359.081</b>	<b>271.992</b>
Dagsværdireguleringer 1. januar 2022	140.629	8.307	4	148.940	93.636
Årets positive dagsværdireguleringer, indregnet i resultatopgørelsen	31.826	2.500	3	34.329	57.047
Årets negative dagsværdireguleringer, indregnet i resultatopgørelsen	-242	-13.163		-13.405	-6.966
Årets valutakursreguleringer, indregnet direkte på egenkapitalen	0	4.049		4.049	5.223
Modtagne udbytter	0	0	-3	-3	0
Afgang			-4	-4	
<b>Dagsværdireguleringer 31. december 2022</b>	<b>172.213</b>	<b>1.693</b>	<b>0</b>	<b>173.906</b>	<b>148.940</b>
<b>REGNSKABSMÆSSIG VÆRDI 31. DECEMBER 2022, DAGSVÆRDI</b>	<b>432.420</b>	<b>100.567</b>	<b>0</b>	<b>532.987</b>	<b>420.932</b>

**Kategori I omfatter kapitalandele i P/S og K/S, der hovedsagelig investerer i erhvervsudlejningsejendomme og boligudlejningsejendomme.**

Kapitalandelene i de direkte unoterede investeringer indregnes og måles til dagsværdi, som ikke baseres på observationer på et aktivt marked. Dagsværdien vedrører væsentligst måling af danske investeringsejendomme, som er foretaget ved anvendelse af eksterne, uafhængige valuarer.

De centrale forudsætninger for dagsværdien er fastsat ved anvendelse af en Discounted Cash Flow model, hvori bl.a. indgår individuel vurdering af de enkelte ejendommers forventede løbende drift, afkast, vedligeholdelsesstand, afkastkrav, beliggenhed, lejeforhold samt renteforhold ved regnskabsårets udløb.

De anvendte skøn ved målingen af fondens kapitalandele i selskaberne er ifølge sagens natur usikre og uforudsigelige. Faktiske begivenheder eller omstændigheder vil sandsynligvis afvige fra de i beregningerne forudsatte, idet forudsatte begivenheder ofte ikke indtræder som forventet. Disse afvigelser kan være væsentlige.

**Kategori II omfatter andre private equity investeringer**

Kapitalandelene indregnes og måles til dagsværdi, der som hovedregel ikke baseres på observationer på et aktivt marked. Dagsværdien relateres væsentligst til selskabernes underliggende investeringer.

Regnskabsmæssig dagsværdi 73.328 t.kr.

I kategorien indgår kapitalandele i selskaber, der investerer i udenlandske selskaber, hvor dagsværdiberegningen foretages i overensstemmelse med "International Private Equity and Venture Capital Guidelines". De centrale forudsætninger for anvendelse af dagsværdi baseres på sammenlignelige markedspriser for relevante handeler, kapitalforhøjelser eller delvist salg eller anvendelse af traditionelt vurderingsprincip for mikrofinans institutioner i form af multipler, som fastlægges ud fra virksomhedens rentabilitet og vækstpotentiale, egenkapitaltilvækst, faktisk afkast af egenkapital, virksomhedens og ledelsens evne til at gennemføre vækststrategien samt de pågældende landes økonomiske og politiske forhold og juridiske rammer. For visse børsnoterede kapitalandele, der handles aktivt, anvendes børsnoteret værdi.

Regnskabsmæssig dagsværdi 27.239 t.kr.

Endvidere indgår kapitalandele i andre selskaber, hvor centrale forudsætninger vedrørende dagsværdibegning i underliggende investeringer baseres på aktuelle mulige direkte eller indirekte sammenlignelige markedspriser for samme unoterede investeringer henholdsvis lignende noterede investeringer eller pengestrømme tilbagediskonteret med afkastkrav, fastsat i henhold til informationer fra sammenlignelige virksomheder. Hvis en pålidelig dagsværdi ikke kan opgøres, foretages målingen alternativt til kostpris med fradrag af eventuelle nedskrivninger.

De anvendte skøn ved målingen af fondens kapitalandele i selskaberne og deres underliggende mikrofinans selskaber er ifølge sagens natur usikre og uforudsigelige. Faktiske begivenheder eller omstændigheder vil sandsynligvis afvige fra de i beregningerne forudsatte, idet forudsatte begivenheder ofte ikke indtræder som forventet. Disse afvigelser kan være væsentlige.

### Kategori III omfatter kapitalandele i interessentskab

Investeringen er bl.a. kapitalandele i Hartkorns Værn I/S, der er et interessentskab med hjemsted i Ringkøbing-Skjern. Investeringen er afhændet i regnskabsåret.

NOTE

## 7 VÆRDIPAPIRER

	2022 t.kr.	2021 t.kr.
Beholdningen omfatter obligationer og aktier, der er optaget til dagsværdi på grundlag af observationer på et aktivt marked (børskurser).	1.348.926	1.619.074
På beholdningen til dagsværdi er direkte i resultatopgørelsen indregnet følgende ændringer i dagsværdien, der indgår i posten Andre finansielle indtægter med netto beløb	-260.990	202.793

## 8 ANDEN GÆLD

Beløbet, der omfatter huslejedepositem, forfalder således:

o-1 år	0	0
1-5 år	3.105	3.027
Efter 5 år	0	0
	<b>3.105</b>	<b>3.027</b>

NOTE

**9 PERIODEAFGRÆNSNINGSPOSTER - PASSIVER**

Periodeafgrænsningsposter omfatter forud indbetalte jagt- og huslejeindtægter.

2022 t.kr. 2021 t.kr.

**10 PENGESTRØMSOPGØRELSE - REGULERINGER**

Af- og nedskrivninger af materielle anlægsaktiver	-9.334	-9.618
Fortjeneste ved salg af materielle anlægsaktiver	-138	501
Gaver og arv	50.958	61.645
Finansielle indtægter	81.946	303.082
Finansielle omkostninger	-296.594	-7.045
Skat af årets resultat	40.817	-64.509
	<b>-132.345</b>	<b>284.056</b>

**11 PERSONALEOMKOSTNINGER**

Der har i 2022 været gennemsnitlig 16 heltidsstillinger i Fonden, (2021: 15) fordelt over hele landet.

Løn og gager	11.658	10.948
Pensioner	746	699
Andre omkostninger til social sikring	95	86
	<b>12.499</b>	<b>11.733</b>

Heraf vederlag til ledelsen

**DIREKTIONEN**

Hanne Hack Larsen:

Løn	1.601	1.573
Pension	150	148
	<b>1.751</b>	<b>1.721</b>

**BESTYRELSEN**

Mette Fabricius Skov, formand	300	300
Pernille Blach Hansen, næstformand	300	300
Bent Aaby	200	200
Bertil From	200	200
Marianne Holmer	200	200
	<b>1.200</b>	<b>1.200</b>

## NOTE

**12 KONTRAKTLIGE FORPLIGTELSER OG EVENTUALPOSTER M.V.****Kontraktlige forpligtelser vedrørende alternative investeringer**

Der påhviler fonden kontraktlige kapitalindskudsforpligtelser på i alt 179,0 mio. kr., heraf 8,9 mio. USD svarende til 61,9 mio kr og 8,2 mio. EUR svarende til 60,8 mio. kr.

**EVENTUALAKTIVER**

Negativ ejendomsavanceskat på 106,8 mio. kr. der, i tilfælde af salg af fondens naturejendomme, kan modregnes i positiv ejendomsavanceskat.

**EVENTUALFORPLIGTELSER**

Fonden deltager som kommanditist m.v. i kommanditselskaber og partnerselskaber o.l.. Fondens andel i egenkapitaler indgår i fondens balance med 533,5 mio. kr. Fondens maksimale hæftelse udgør egenkapitalandelene på 533,5 mio. kr., heraf 12,2 mio. USD svarende til 84,9 mio. kr. samt 1,5 mio. EUR svarende til 11,165 mio. kr. , med tillæg af indbetalingsforpligtelser på i alt 179,0 mio. kr., heraf 8,9 mio. USD svarende til 61,9 mio kr. og 8,2 mio. EUR svarende til 60,8 mio. kr.

Udskudt skat, der i tilfælde af salg hviler på fondens naturejendomme m.v., udgør 182,1 mio. kr. Beløbet er ikke medtaget i årsregnskabet.

**13 PANTSÆTNINGER OG SIKKERHEDSSTILLELSER.**

I investeringsejendom, hvis regnskabsmæssige værdi udgør 21,2 mio.kr., er tinglyst ejerpantebreve på i alt 31,0 mio. kr. og skadesløsbrev på 5,0 mio. kr. Ejerpantebrevene og skadesløsbrevet er ikke stillet til sikkerhed. Endvidere er ejerforeningsvedtægter lyst pantstiftende for 0,5 mio. kr. til sikkerhed for forpligtelser overfor ejerforening.

I naturejendom, hvis regnskabsmæssige værdi udgør 55,5 mio. kr., er tinglyst ejerpantebrev på 110 mio. kr. Ejerpantebrevet er ikke stillet til sikkerhed.

**NOTE HVORTIL DER IKKE HENVISES I ÅRSRAPPORTEN**

Indsamlinger i 2022 er foretaget i overensstemmelse med Lov nr. 511 af 26. maj 2014 samt bekendtgørelse nr. 160 af 26. februar 2020 om indsamlinger mv.

Indsamlingerne er gennemført via donationsmodul på fondens hjemmeside og sociale medier. Beløbene er modtaget ved anvendelse af MobilePay og kontooverførsel

	Overført fra 2021 t. kr	Bruttoind- tægt t. kr.	Direkte udgift t. kr.	Anvendt i 2022 t. kr.
Til etablering af stort vandhul ved Petersholmtårnet ved Filsø.	7	0	0	7
Til bevarelse af naturen og beskyttelse af de vilde dyr i Danmark	0	44	0	44
<b>I alt</b>	<b>7</b>	<b>44</b>	<b>0</b>	<b>51</b>

# ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

Årsrapporten for AAGE V. JENSEN NATURFOND for 2022 er aflagt i overensstemmelse med den danske årsregnskabslovs bestemmelser for virksomheder i regnskabsklasse C-mellem og de særlige tilpasninger som følge af, at der er tale om en erhvervsdrivende fond.

Årsrapporten er udarbejdet efter samme regnskabspraksis som sidste år.

## GENERELT OM INDREGNING OG MÅLING

I resultatopgørelsen indregnes indtægter i takt med, at de indtjenes, herunder indregnes værdireguleringer af finansielle aktiver og forpligtelser. I resultatopgørelsen indregnes ligeledes alle omkostninger, herunder afskrivninger, nedskrivninger og hensatte forpligtelser samt tilbageførslers som følge af ændrede regnskabsmæssige skøn af beløb, der tidligere har været indregnet i resultatopgørelsen.

Aktiver indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde fonden, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå fonden, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til kostpris. Efterfølgende måles aktiver og forpligtelser som beskrevet nedenfor for hver enkelt regnskabspost.

Visse finansielle aktiver og forpligtelser måles til amortiseret kostpris, hvorved der indregnes en konstant effektiv rente over løbetiden. Amortiseret kostpris opgøres som oprindelig kostpris med fradrag af eventuelle afdrag samt tillæg/fradrag af den akkumulerede amortisering af forskellen mellem kostpris og nominelt beløb. Herved fordeles kurstab og kursgevinst over aktivets eller forpligtelsens løbetid. Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige tab og risici, der fremkommer inden årsrapporten aflægges, og som vedrører forhold, der eksisterede på balancedagen.

## OMREGNING AF FREMMED VALUTA

Årsregnskabet præsenteres i tusinde danske kroner (t.kr.), som også er fondens funktionelle valuta.

Transaktioner i fremmed valuta er i årets løb omregnet til transaktionsdagens kurs. Gevinster og tab, der opstår mellem transaktionsdagens kurs og kursen på betalingsdagen, indregnes i resultatopgørelsen under posterne andre finansielle indtægter og andre finansielle omkostninger.

For nettoinvestering i udenlandske enheder omregnes andele i resultatopgørelserne til en gennemsnitlig valutakurs for året og for andele i balanceposterne til balancedagens valutakurser. Valutakursforskelle, opstået ved omregning af andele i de udenlandske enheders egenkapital ved årets begyndelse til balancedagens valutakurser og ved omregning af andele i resultatopgørelser fra gennemsnitskurser til balancedagens valutakurser, indregnes direkte i egenkapitalen i dagsværdireserven for valutakursreguleringer.

## VÆSENTLIGE REGNSKABSMÆSSIGE SKØN OG VURDERINGER

Væsentlige regnskabsmæssige skøn og vurderinger er omtalt i forbindelse med de poster, de vedrører, og indgår i note 6.



# RESULTATOPGØRELSEN

## NETTOOMSÆTNING

Nettoomsætningen indregnes i resultatopgørelsen, såfremt levering og risikoovergang til køber har fundet sted inden årets udgang, og såfremt indtægten kan opgøres pålideligt og forventes modtaget.

Nettoomsætningen indregnes eksklusive moms og med fradrag af rabatter i forbindelse med salget. I nettoomsætningen indgår tilskud og momskompensation.

## DRIFTS- OG EJENDOMSOMKOSTNINGER

Drifts- og ejendomsomkostninger omfatter omkostninger til natur- og vildtpleje, naturformidling, publikumsfaciliteter, kulturanlæg, kultur- og bevoksningspleje, ejendomsskatter, forsikringer, vedligeholdelse, projektomkostninger, lønninger og øvrige omkostninger vedrørende naturejendommene.

## FONDSMÆSSIGE ADMINISTRATIONSOMKOSTNINGER

Fondsmæssige administrationsomkostninger omfatter honorarer til bestyrelse, løn og andre personaleomkostninger samt øvrige kontorholdsomkostninger.

## ANDRE DRIFTSINDTÆGTER

Andre driftsindtægter omfatter regnskabsposter af sekundær karakter i forhold til fondens aktiviteter, herunder modtagne gaver, fortjeneste ved salg af materielle anlægsaktiver og lejeindtægt af investeringsejendom.

## ANDRE DRIFTSOMKOSTNINGER

Andre driftsomkostninger omfatter regnskabsposter af sekundær karakter i forhold til fondens aktiviteter, herunder tab ved salg af materielle anlægsaktiver samt omkostninger incl. afskrivninger vedrørende investeringsejendom.

## INDTÆGTER OG OMKOSTNINGER VEDRØRENDE KAPITALANDELE, DER ER ANLÆGSAKTIVER

Indtægt vedrørende kapitalinteresse i associeret selskab indregnes og måles i fondens resultatopgørelse med den forholdsmæssige andel af det associerede selskabs resultat efter skat og efter eliminering af intern avance og tab.

Indtægter og udgifter vedrørende fondens andre kapitalandele i virksomheder, der ikke er hverken tilknyttede eller associerede, indregnes og måles i fondens resultatopgørelse som positive og negative dagsværdireguleringer med basis i andel i virksomhedernes resultat, som for ejendomsinvestering indeholder nettoværdiregulering af investeringsejendomme opgjort efter markedsværdi princippet og for øvrige unoterede investeringer i bl.a. mikrofinansselskaber nettoværdiregulering baseret på deres regnskabsmæssige værdi, der er opgjort til dagsværdi.

## ANDRE FINANSIELLE INDTÆGTER OG OMKOSTNINGER

Posterne andre finansielle indtægter og andre finansielle omkostninger indeholder væsentligst renteindtægter og rentekomkostninger, realiserede og urealiserede kursgevinster og kurstab vedrørende noterede værdipapirer, der er omsætningsaktiver, samt finansielle poster vedrørende gæld og transaktioner i fremmed valuta, samt rentetillæg og rentegodtgørelse ved skattebetaling. Andre finansielle indtægter og omkostninger indregnes med de beløb, der vedrører regnskabsåret.

## SKAT AF ÅRETS RESULTAT

Årets skat, som består af årets aktuelle skat og forskydning i udskudt skat, indregnes i resultatopgørelsen med den del, der kan henføres til årets resultat, og direkte på egenkapitalen med den del, der kan henføres til poster direkte på egenkapitalen. Skat af årets resultat indeholder også udenlandske udbytteskatter, som ikke kan eller vil blive refunderet.

## UDELINGER

Faktiske uddelinger for regnskabsåret vises og fragår direkte i uddelingsrammen under egenkapitalen. Uddelinger indregnes når disse er besluttet af bestyrelsen, og fonden dermed har en juridisk forpligtelse over for modtageren.

# BALANCEN

## MATERIELLE ANLÆGSAKTIVER

Grunde og bygninger, produktionsanlæg og maskiner måles til kostpris med fradrag af akkumulerede afskrivninger og nedskrivninger. Kostprisen reduceres med modtagne betalinger vedrørende fredning og rådighedsindskrænkning. Der afskrives ikke på naturarealer og grunde.

Afskrivningsgrundlaget er kostpris med fradrag af forventet restværdi efter afsluttet brugstid.

Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen samt omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug. Der foretages lineære afskrivninger baseret på følgende vurdering af aktivernes forventede brugstider:

	Åremål	Restværdi
Bygninger, naturejendomme	15 - 20	0%
Faciliteter, naturejendomme	10	0%
Bygninger, investeringsejendom	30	0%
Produktionsanlæg og maskiner	5	0%

Fortjeneste eller tab ved afhændelse af materielle anlægsaktiver opgøres som forskellen mellem salgspris med fradrag af salgsomkostninger og den regnskabsmæssige værdi på salgstidspunktet. Fortjeneste eller tab indregnes i resultatopgørelsen under andre driftsindtægter og andre driftsomkostninger.

## FINANSIELLE ANLÆGSAKTIVER

### KAPITALINTERESSE I ASSOCIERET SELSKAB

Kapitalandele i associeret selskab indregnes og måles i balancen til den forholdsmæssige andel af virksomhedens regnskabsmæssige indre værdi opgjort efter moderfondens regnskabspraksis med fradrag eller tillæg af urealiserede koncerninterne avancer og tab.

Associerede virksomheder med negativ regnskabsmæssig indre værdi indregnes til nul kr., og et eventuelt tilgodehavende hos disse virksomheder nedskrives med moderfondens andel af den negative indre værdi, i det omfang det vurderes som uerholdeligt.

Såfremt den regnskabsmæssige negative indre værdi overstiger tilgodehavender, indregnes det resterende beløb under hensatte forpligtelser i det omfang, moderfonden har en retlig eller faktisk forpligtelse til at dække den associerede virksomheds underbalance.

Nettoopskrivning af kapitalandele i associeret selskab overføres under egenkapitalen til reserve for nettoopskrivning efter den indre værdis metode i det omfang, den regnskabsmæssige værdi overstiger anskaffelsesværdien. Nyerhvervede eller nystiftede virksomheder indregnes i årsregnskabet fra anskaffelsestidspunktet. Solgte eller afviklede virksomheder indregnes frem til afståelsestidspunktet.

Fortjeneste eller tab ved afhændelse af associerede virksomheder opgøres som forskellen mellem afhændelsessummen og den regnskabsmæssige værdi af nettoaktiver på salgstidspunktet inklusiv forventede omkostninger til salg eller afviklingen. Fortjeneste og tab indregnes i resultatopgørelsen under finansielle poster.

Ved køb af nye associerede virksomheder anvendes overtagelsesmetoden, hvorefter de nytilkøbte virksomheders aktiver og forpligtelser måles til dagsværdi på erhvervelsestidspunktet.

### ANDRE KAPITALANDELE

Posten andre kapitalandele er investeringer i unoterede virksomheder, der ikke er hverken tilknyttede eller associerede og ikke forventes afhændet, måles til dagsværdi. Såvel realiserede som urealiserede dagsværdireguleringer indregnes i resultatopgørelsen. Urealiserede dagsværdiændringer ved omregning af investeringer i udenlandsk valuta til DKK indregnes direkte under egenkapitalen i reserve for valutakursreguleringer.

**NEDSKRIVNING PÅ ANLÆGSAKTIVER**

Den regnskabsmæssige værdi af materielle anlægsaktiver og kapitalandele i associeret selskab vurderes årligt for indikationer på værdiforringelse, ud over det som udtrykkes ved afskrivning.

Foreligger der indikationer på værdiforringelse, foretages nedskrivningstest af hvert enkelt aktiv henholdsvis gruppe af aktiver. Der foretages nedskrivning til genindvindingsværdien, såfremt denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Som genindvindingsværdi anvendes den højeste værdi af nettosalgspris og kapitalværdi. Kapitalværdien opgøres som nutidsværdien af de forventede nettoindtægter fra anvendelsen af aktivet eller aktivgruppen.

**TILGODEHAVENDER**

Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser og andre tilgodehavender måles til amortiseret kostpris, hvilket sædvanligvis svarer til nominel værdi. Der nedskrives til nettorealisationsværdien med henblik på at imødegå forventede tab.

**PERIODEAFGRÆNSNINGSPOSTER**

Periodeafgrænsningsposter, som er indregnet under aktiver, omfatter afholdte omkostninger vedrørende efterfølgende regnskabsår.

**VÆRDIPAPIRER**

Værdipapirer, der er indregnet under omsætningsaktiver og består af børsnoterede aktier og obligationer, måles på grundlag af observationer på et aktivt marked til dagsværdi (børskurs) på balancedagen.

**LIKVIDE BEHOLDNINGER**

Likvide beholdninger omfatter indestående på bankkonti samt kontante beholdninger.

**EGENKAPITAL**

Grundkapitalen er fondens kapital, der er indskudt ved fondens stiftelse, samt senere gaver der er ydet til forhøjelse af grundkapitalen.

Henlæggelse til uddeling er den ramme for uddelinger, bestyrelsen har besluttet til brug for beslutning om faktiske uddelinger i det kommende eller senere regnskabsår. Beløbet for rammen indgår som en bestanddel af årets resultatdisponering og som henlæggelse under egenkapitalen. Reserve for valutakursreguleringer omfatter urealiserede gevinster og tab ved valutaomregning af investeringer i udenlandske enheder.

Gaver i form af kontantbeløb og værdi af naturejendomme, der er ydet umiddelbart efter fondens stiftelse, er posteret direkte på overført resultat og er reduceret med den herpå hvilende skatteforpligtelse. Øvrige senere gaver, der ikke gives som grund- eller kapitalforhøjelse, indtægtsføres i resultatopgørelsen.

**SKAT OG UDSKUDT SKAT**

Fonden er underlagt skattelovgivningen for fonde, og den skattepligtige indkomst opgøres i overensstemmelse hermed. Skattelovgivningen for fonde tillader skattemæssige fradrag for hensættelser til senere uddelinger. Som følge heraf har fonden muligheden for at reducere en eventuel skattepligtig positiv indkomst til nul. Det skattemæssige fradrag for hensættelse til senere uddeling tillades ikke indregnet regnskabsmæssigt, hvorfor der opstår en udskudt skatteforpligtelse herpå. Denne skatteforpligtelse indgår i beregningen af den udskudte skat.

Da fondens formål bl.a. omfatter at erhverve, eje og drive naturarealer, er det ikke sandsynligt, at skatteforpligtelsen, der hviler på naturejendommene, fremover vil blive aktuel. Derfor hensættes denne skatteforpligtelse ikke i årsregnskabet.

Udskudt skat vedrørende øvrige forskelle mellem regnskabs- og skattemæssige værdier på aktiver og forpligtelser indregnes som hovedregel i årsregnskabet. Der foretages imidlertid en vurdering af fondens mulighed for som følge af de skattemæssige fradrag for hensættelse til senere uddeling at disponere den skattepligtige indkomst til nul for regnskabsåret og kommende regnskabsår. Denne vurdering kan medføre, at der ligeledes ikke i årsregnskabet indregnes udskudt skat på forskelle mellem regnskabs- og skattemæssige værdier på aktiver og forpligtelser.

## **GÆLDSFORPLIGTELSE**

### **FINANSIELLE GÆLDSFORPLIGTELSE**

Finansielle gældsforpligtelser indregnes ved låneoptagelse til det modtagne provenu med fradrag af afholdte transaktions-omkostninger. I efterfølgende perioder måles de finansielle forpligtelser til amortiseret kostpris svarende til den kapitaliserede værdi ved anvendelse af den effektive rente, således at forskellen mellem provenuet og den nominelle værdi indregnes i resultatopgørelsen over låneperioden.

### **BEVILGEDE UDDELINGER**

Bevilgede uddelinger, ført under kortfristede gældsforpligtelser, består af foretagne uddelinger, der er disponeret, både hvad angår formål/modtager som beløb og tidspunkt, men som på statutidspunktet endnu ikke er betalt.

### **ØVRIGE GÆLDSFORPLIGTELSE**

Øvrige gældsforpligtelser, som omfatter gæld til leverandører samt anden gæld, måles til amortiseret kostpris, hvilket sædvanligvis svarer til nominel værdi.

### **PERIODEAFGRÆNSNINGSPOSTER**

Periodeafgrænsningsposter, indregnet under kortfristede gældsforpligtelser, omfatter modtagne betalinger vedrørende indtægter i de efterfølgende år.

## **PENGESTRØMSOPGØRELSE**

Pengestrømsopgørelsen viser pengestrømmene for året fordelt på driftsaktivitet, investeringsaktivitet og finansieringsaktivitet for året, årets forskydning i likvide beholdninger samt likvide beholdninger ved årets begyndelse og slutning.

### **PENGESTRØMME FRA DRIFTSAKTIVITET**

Pengestrømme fra driftsaktivitet opgøres som årets resultat reguleret for ikke-kontante driftsposter, ændring i driftskapital samt betalt skat.

### **PENGESTRØMME FRA INVESTERINGSAKTIVITET**

Pengestrømme fra investeringsaktivitet omfatter betaling i forbindelse med køb og salg af materielle og finansielle anlægsaktiver samt køb og salg af værdipapirer indregnet under omsætningsaktiver.

### **PENGESTRØMME FRA FINANSIERINGSAKTIVITET**

Pengestrømme fra finansieringsaktivitet omfatter årets betalinger af eksterne uddelinger samt årets modtagne gaver og arvebeløb.

### **LIKVIDE BEHOLDNINGER**

Likvide beholdninger omfatter bankindeståender og kontantbeholdning.



**AAGE V.  
JENSEN**   
**NATURFOND**

Kampmannsgade 1, 6. Sal  
1604 København V  
CVR: 30 20 55 96  
Telefon: 33 13 21 45  
Email: [natur@avjf.dk](mailto:natur@avjf.dk)